

EDITORIAL

CAP A UNA DICTADURA CONSTITUCIONAL

Els tancs i les metralleres podrien significar el punt final —traumàtic i sagnant— de la fràgil democràcia avui vigent a l'Estat Espanyol. Però la figura del Cop d'Estat és un producte de nul·la acceptació dins Europa. Podem, certament, imaginar un règim exercint el poder des de Madrid després d'una sublevació militar triomfant al preu d'alguns milers de víctimes. Però només es mantindria exercint una brutal repressió, ofegant les llibertats, perseguint la cultura, proclamant un ordenament nou de signe totalitari. Tendria, doncs, els dies comptats. Suscitaria l'hostilitat internacional, faria créixer per tot arreu l'oposició interior, donaria un nou impuls als nacionalismes com a resposta al seu ferotge centralisme, provocaria l'esfondrament econòmic general, faria derivar la problemàtica del País Basc cap a una situació de guerra... I finalment deixaria l'escena deixant l'Estat Espanyol immers en el caos.

«Pot triomfar un Cop d'Estat contra la democràcia de l'Estat Espanyol?» Evidentment, però hauria de reunir unes altres condicions que l'aventura celtibèrica i espanyola de Tejero. L'agreuament de la crisi econòmica pot conduir a tensions socials i polítiques que determinin el clivellament dels fonaments del sistema parlamentari. Les classes mitjanes i la petita burgesia, que veuen minvar el seu nivell social per la crisi econòmica poden ésser progressivament guanyades per opcions autoritàries. I aleshores un moviment golpista contra la democràcia comptaria amb el suport indispensable d'unes masses que permeten l'aparició i asseguren el manteniment de les dictadures del segle XX. Contràriament la temptativa de Tejero s'inscriu dins la línia dels aixecaments prematurs, desorganitzats i sense recolzament popular que protagonitzaren Kapp contra la República de Weimar (1920) i Sanjurjo contra la República Espanyola (1932). Mentre l'opció feixista o autoritària no compti amb un suport social suficient, l'amenaça directa contra la democràcia no és el Cop d'Estat sinó la "dictadura constitucional".

Els temps moderns ofereixen abundosos exemples de com una democràcia pot ésser destruïda completament per la via de la legalitat. La Constitució Espanyola pot ésser perfectament aniquilada de fet si en comptes de dur a la plenitud les possibilitats de llibertat dels ciutadans i d'autogovern de les nacionalitats que ofereix, és objecte d'un falsejament sistemàtic mitjançant l'establiment de tota una sèrie de lleis destinades a deixar-la com una carcassa buida de tot contingut. Tot intent, amparat amb excuses de l'excepcionalitat del moment actual de l'Estat Espanyol, de suspendre, reduir o no exercir les possibilitats que ofereix la Constitució acabarà degradant primer i destruint finalment l'ordenament constitucional. Els polítics que impulsen o admeten aquesta pràctica nefasta han d'ésser conscients que caven ja la fossa de la "democràcia constitucional" i aixequen l'estructura de la "dictadura constitucional".

Assistim esverats a una ofensiva legislativa de signe regressiu i, com al Cop d'Estat fracassat per la via de les armes, hagués triomfat en to menor per la via de la legalitat. Una Llei de Defensa de la Constitució sembla apuntar més cap als nacionalistes radicals i l'extrema esquerra que contra una extrema dreta que proclama amb impunitat la guerra contra l'ordre constitucional a actes públics i multitudinaris. A cops de disposició legal s'impulsa l'ús de la bandera de l'Estat Espanyol i es regula la utilització dels termes "nació" i "nacionalitat", amb les banderes i semàntica dels nacionalistes com a blanc. El totpoderós castellà reb la protecció de la llei per frenar les insignificants temptatives de normalització de "les altres llengües espanyoles". Una monstruosa llei electoral pretén —talment un "cop d'Estat electoral"— l'eliminació del Congrés de Diputats dels partits nacionalistes, fins i tot dels hegemònics en el País Basc i Catalunya. Una Llei d'harmonització va destinada a frenar i minvar els poders d'autogovern dels Estatuts que aprovin o hagin aprovat les nacionalitats i regions. El camí cap a la destrucció de la "democràcia constitucional" està obert. Amb l'entusiasme d'AP, la UCD s'ha llançat cap a la "dictadura constitucional". PSOE i PCE hi han donat el vist i plau. Recordem a aquest aplec d'aprenents de bruixot que la més sanguinària i bestial dictadura de la història —el nazisme de Hitler— accedí al poder per la via de les urnes i fou exercida dins el marc de la Constitució democràtica de Weimar. La "revolució legal" de Hitler mantingué formalment vigent la Constitució de Weimar i mai no es molestà per derogar-la. Que n'aprenem la llecció la nostra joventut feble democràcia.

LA RESSACA DEL COP

"La ressaca del cop" o "El cop com a excusa" eren dos títols possibles de l'encapçalament de primera plana. Tant és un com l'altre, i això perquè encara n'hem de parlar, del cop, i no hem acabat. Perquè el cop anava principalment, quan hi havia un govern encara més dreta anunciat, el del Sr. Calvo-Sotelo, contra els moviments nacionalistes

que en principi no pot impedir cap democràcia, contra una concreta concepció de l'Estat, la de la plurinacionalitat de la península ibèrica amb les illes veïnes. La vergonya ara és com els dirigents centralistes de la democràcia per a defensar-la, diuen, de fet fan costat als sediciosos i contra les autonomies, per la seva "racionalització", per una nova uniformització estatal. No anam enrera?

L'Audiència dóna raó al PSM

Hores abans de l'aparició d'aquest número, l'Audiència Territorial de les Illes ha desestimat els recursos presentats per Josep Bernat Brondo i Rosa Maria Bueno contra l'acord de la Junta Electoral de lliurement de la credencial de regidor de l'Ajuntament de Ciutat a

Joan Perelló Ginard com a legítim representant del PSM.

Aquesta resolució dóna per acabada la polèmica sorgida arran de l'afer Pep Bernat, ja que és inapel·lable segons la vigent llei electoral.

Dos anys d'ajuntaments democràtics

(pág. 2)

L'educació a la segona república

(Pág. 4)

LLUITEM PER LA NOSTRA LENGUA

"MALLORCA SOCIALISTA" s'adhereix a l'escrit dels departaments de català, literatura catalana, espanyola i de català de Magisteri, de la nostra Universitat que ha denunciat les negatives perspectives de futur que es presenten per a la llengua de Mallorca, la catalana, alhora que ha denunciat les traves de tota casta, fins oficials, per acció i principalment per omissió, a la seva normalització. La publicació, completament en català, de "MALLORCA SOCIALISTA" és una de les aportacions del Partit Socialista de Mallorca al nostre redreçament nacional. El PSM i la Trobada de Consellers i Regidors Nacionalistes d'Esquerres també s'han adherit a l'esmentat escrit. No voldríem que indirectament l'intent de cop d'estat hagués guanyat.

mallorca socialista

Publicació del
Partit Socialista de Mallorca

Responsable-Coordinador:
Rafel Oliver Piguillen

Consell de Redacció:
Antoni I. Alomar
Bartomeu Carrió
Joan Perelló Ginard
Damià Pons Pons

Col·laboradors:

Joan Adrover, Miquel Adrover,
Victor Alomar, Miquel Alenyar,
Guillem Adrover, Antoni Artigues
Bartomeu Barceló, Joan Barceló,
Maria Barceló, Victor Bonnin,
Margalida Bujosa, Manuel Cabello,
Antoni Cabrit, Llorenç Capellà,
Margalida Capellà, J. Dam Casti-
llo, Juan José Cano, Jordi Carbo-
nell, Joanot Colom, Jaume Corbe-
ra, Assumpció Cortès, Climent Ga-
rau, Antoni Garau, Ferran Gomi-
la, Alfons Grech, Biel Frontera,
Pere Jofre, Miquel Llambies, Jo-
sep Ma. Llompert, Macià Lladó,
Isidor Marí, Francesc Mas, Joan
Mas i Vives, Vicenç Matas, Santi-
ago Miró, Bartomeu Mestres, Jau-
me Morey, Andreu Murillo, Josep
Ma. Muntaner i Pascual, Bartomeu
Mulet, Mateu Morro, Andreu Oli-
ver, Gabriel Oliver, Magda Oranich
Tomeu Payeras, Damià Ferrà-Ponç
Plàcid Pérez, Josep Rosselló, Pere
Sampol, Antoni Serra, Jaume San-
tandreu, Sebastià Serra, Jaume Su-
reda, Joan Torrens, Josep Tur, Se-
bastià Verd, Vicent Ventura.

Coordinador de "Presència i Opinió"
Gabriel Florit

Fotografies:
Arxiu "Mallorca Socialista", D.M.,
Pere Escales, Manolo Rivera.

Publicitat i Suscripcions:
Marcelino Fernández, Miquel Pa-
yeras.

Disseny, portada i fotografies:
Manolo Rivera

Edita:
Partit Socialista de Mallorca

Redacció i administració:
Carrer del Temple, 7. Ciutat de
Mallorca. Tels. 221414-221626.

Imprimeix:
Editora Balear, S.A.

Dipòsit Legal:
PM 511-77

Els escrits publicats per "Mallorca
Socialista" no representen necessària-
ment la línia política del P.S.M., la
qual es manifesta únicament a l'edi-
torial.

QUE SE'N VAGIN!

Es llàstima que notícies que ens hau-
rien de fer pensar molt a tots —com la de
que el Phantom nordamericà que hagué
de fer un aterrament d'emergència a Son
Sant Joan anava carregat de missils que,
si més no, no eren de jugueta—, siguin
presentades com a anecdòtiques o espec-
taculars. No va de per riure. Els movi-
ments a les nostres aigües i en el nostre
cel de vaixells i avions que no podem con-
trolar de cap manera alhora que restam,
vulguis no vulguis, sota el seu mortífer
"paraigua protector" exposats a qual-
sevol nou accident, els seguirem denun-

ciant, així com del PSM sorgí aquesta la
darrera notícia esmentada, que represen-
tants nordamericans han corregut a "acla-
rir", no cal dir en quin sentit.

La nostra resposta és "QUE SE'N VA-
GIN", a allà d'on vengueren, o si un cas
que venguin just com a turistes, sense cap
casta de prepotència. O, com a mínim,
i per començar, que surtin fins a les aigües
internacionals, ja que no els podem
allunyar més. La mar Mediterrània s'ha
d'acabar que sigui de les potències impe-
rials del moment i ha de tornar als països
de la seva riba. QUE SE'N VAGIN!

UCD-PSOE-PCE: Fora caretes

Els partits estatalistes-centralistes-espanyolistes aprofitant la conjuntura, després
de la provatura de cop d'estat, que els afavoreix volen fer-se un projecte de llei electo-
ral a la seva mida centralista perquè l'Estat "sigui governable" i el Parlament "pugui
funcionar". Es tracta de llevar noses, com qui lleva gadelles. Un projecte d'Estat com
el seu els necessita a ells i no als partits de les nacionalitats, "l'Estat de les Autono-
mies és cosa de partits centralistes" que són els que tenen una perspectiva responsable
de conjunt de l'Estat, d'Espanya. La resta són vuits i nous i cartes que no deixen lli-
gar. El següent document és el comunicat que redactà el PSM contra les pretensions
d'UCD-PSOE-PCE.

La Comissió Executiva del Partit So-
cialista de Mallorca, en sessió ordinària
del 23 de Març de 1981, ha procedit a
examinar la informació recollida sobre el
projecte de la UCD d'implantar una nova
Llei Electoral destinada a reduir dràstica-
ment les possibilitats dels partits nacio-
nalistes de l'Estat Espanyol d'accedir al
Congrés de Diputats.

El PSM considera inacceptable una
Llei Electoral que exigeixi per accedir al
Congrés de Diputats un mínim —variable
entre el 5, 8 o 10 per cent dels vots eme-
sos dins tot l'Estat— que no guarda cap
relació amb la implantació i arrelament
d'una força política dins una determi-
nada circumscripció electoral.

Consideram que aquest projecte de
Llei Electoral d'UCD —que sembla com-
ptar amb l'assentiment del PSOE— signifi-
ca una vertadera "repressió electoral" dels
partits nacionalistes dins l'Estat Espanyol.
L'ascensió dels partits nacionalistes no
significa de cap manera una voluntat de

desintegració de l'Estat Espanyol sinó la
manifestació en termes polítics de l'es-
tructura plurinacional d'aquest Estat. Una
pluralitat de nacionalitats i regions
admesa per la Constitució que reconeix i
garanteix el seu dret d'accedir a l'autogo-
vern.

El PSM es dirigirà a tots els partits na-
cionalistes amb representació en el Con-
grés de Diputats per tal que en manifestin
contra la Llei de "repressió electoral" dels
nacionalismes. Si, malgrat tot, la Llei
Electoral de la UCD arribés a aprovar-se,
el PSM proposarà a tots els partits na-
cionalistes de l'Estat Espanyol que a les prò-
ximes eleccions hi participin formant una
coalició com a Front Nacionalista, per tal
de superar els obstacles que pretenen im-
posar la UCD i PSOE i fer evident la força
que, per tot arreu de l'Estat Espanyol si-
gnifica l'opció democràtica del nacionalis-
me.

LA COMISSIÓ EXECUTIVA DEL
PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA.

edicions catalanes

curial

novetats importantes:

...

* Bel Peñarrúbia
Mallorca davant
el centralisme
Biblioteca de
Cultura
Catalana 47

...

* Homenatge
a Francesc
de B. Moll (Volums
I i II) Randa 9 i 10

...

* Petit Curial
Enciclopèdic.
La primera
enciclopèdia
manual en
llengua catalana

ROBA JOVE I ORIGINAL A
TRIS-TRAS

SINDICAT, 4 CIUTAT DE MALLORCA

Dos anys d'ajuntaments democràtics

Després d'aquests dos primers anys d'Ajuntaments democràtics, ja podem fer balanç de la gestió realitzada.

Ara bé, cal ressaltar que no han estat dos anys normals. L'herència dels ajuntaments franquistes ha estat una càrrega molt pesada pels nous regidors. La burocràcia, la corrupció, els deutes, l'especulació..., han condicionat la feina dels consistoris que, fins fa pocs mesos, no han començat a funcionar normalment.

En aquest període, per tant, el podem dividir en dues etapes. La primera, que la qualificarem d'aprenentatge, significa la presa de contacte d'uns regidors il·lusionats amb el món dels ajuntaments que majoritàriament eren unes màquines que "funcionaven" per inèrcia, aquesta etapa fou també la de les primeres desil·lusions i fracassos, d'importància i frustració. Això ha

fomentat el desgavell que han sofert algunes candidatures.

La segona etapa, que en realitat i en condicions normals correspondria a l'inici de la gestió, significa la dels projectes, l'assentament econòmic i realització del programa electoral en les qüestions on l'economia i evidentment la llei de Règim Local ho permetin. També significa el coneixement del tractament que ens dona el Consell; la marginació dels Ajuntaments nacionalistes amb obres i serveis i cooperativisme ha estat descapçada i només una acció conjunta dels afectats impedirà futures injustícies que pensàvem, a hores d'ara que ja estarien superades.

En aquest sentit el Consell ha actuat talment com l'antiga Diputació.

Dels aspectes positius d'aquesta fase cal ressaltar els esforços per impulsar la

normalització cultural i lingüística, la popularització de les festes patronals, el foment del cooperativisme, la creació d'infraestructures d'equipaments, la lluita contra l'especulació i la corrupció, la transparència, actualització i redistribució dels impostos, etc.

Una menció especial s'ha de fer a l'urbanisme, cavall de batalla a la majoria de pobles i tema que ha enfrontat brutalment a la dreta i a l'esquerra. Els especuladors afavorits per l'actual llei del sòl, feta pels franquistes i que en molts de casos ni s'aplica, ja que la UCD la considera progressista, han declarat la guerra als ajuntaments que intenten una racionalització de l'Urbanisme. Cal però en aquest tema una major planificació aprofitant al màxim, i no el mínim, les competències que tenen els ajuntaments.

Els propers dos anys han

de significar pels ajuntaments la realització dels projectes elaborats i la consolidació d'una feina feta, de vegades, amb errors, però sempre amb il·lusió. No cal ésser massa optimistes però amb la nova llei de Règim Local, ni convé esperar miracles de l'autonomia. Els darrers esdeveniments ens han demostrat per on aniran els tirs de la UCD amb els consens de les altres forces estatals.

Haurem de seguir lluitant per arrabassar subvencions, competències... per això no s'ha de descuidar la participació popular que amb el seu suport dona força a les institucions per a pressionar a les instàncies controlades per la dreta.

Andreu Oliver

Pere Sampol

El full
de
l'ull orb

Per llogar-hi cadiretes

El Sr. González va afegint punts al seu "currículum" amb l'objectiu de ser admès per qualsevol Tejero com a president de l'Estat Espanyol. Prest ja serà ben homologable en el seu espanyolisme amb el que fins ara ha estat tradicional per al càrrec a què aspira. Ja és dels més espanyols de tots. Au, idò, Sembla una carrera amb el Sr. Carrillo, el de les "banderoles" —talment les de fira, tan decoratives d'altra banda, no és ver?—. Els nacionalistes, els altres —perquè l'espanyolisme també és un nacionalisme, vius—, tant del PSOEspaniol com del PCIB-PC d'Espanya, els hauran d'estirar les orelles als srs. González i Carrillo; encara que, és clar, ja ho entenem això dels "podere's fàcticos" que ens imposen tantes responsabilitats; perquè ho som o no ho som... La història i els nostres pobles ens jutjaran, l'Ull Orb dixit.

Idò, no és per llogar-hi cadiretes com els espanyolistes s'han aferrat al Sr. Tejero?

TELES MALLORQUINES I ROBA DE LLENGOS

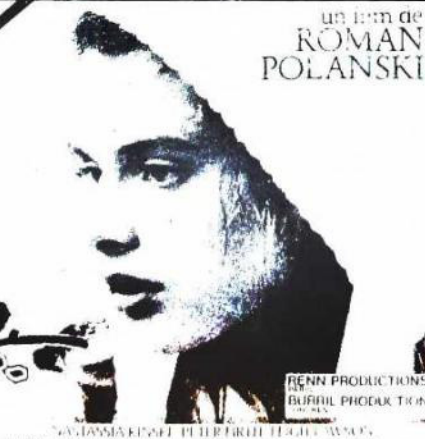
a
CAN OLIVER

Carrer Victòria. 1
Tel. 631288 Soller

SEGON MES "TESS"

Tess
de
NASTASSIA KINSKI

un film de
ROMAN POLANSKI

Segueix l'impressionant exit !

La pel·lícula dels set "oscar" d'aquest any
nominada per a set "oscar"

MILLOR PELICULA

MILLOR ACTRIU
MILLOR DIRECTOR
MILLOR FOTOGRAFIA
MILLOR DIRECCIO ARTISTICA
MILLOR DISENY EN VESTUARI

COM SEMPRE SEGUIM OFE
RINT EL MILLOR CINE DE
PALMA

UN NOU CONCEPTE EN
L'EXHIBICIO CINEMATOGRAFICA

L'EDUCACIO A LA SEGONA REPUBLICA

Elements per a un estudi comparatiu a Mallorca i Menorca

Motivats per la imminent celebració del cinquantenari de la promulgació de la Segona República (14 d'Abril de 1931) i per l'impuls que es va pretendre donar a tot allò que fos referència a l'educació ens hem decidit a reflexionar damunt les característiques i resultats de la política educativa de l'època.

Per analitzar el que va succeir en aquells moments eufòrics de revalorització de l'educació i de l'ensenyament, hem de seguir una línia metodològica que afavoreixi l'acabarment dels aconseguints a diversos indrets dels Països Catalans, partint, però, com és natural, de les aspiracions educatives de la Segona República a nivell global i d'Estat espanyol.

La Segona República situà en primer pla dels seus preocupacions els problemes relatius a l'ensenyament, conseqüència del qual va ésser la creació, millora i construcció d'escoles en gran quantitat, per tal de fer arribar la cultura a tots els indrets de l'estat. No obstant la política educativa republicana té un fons filosòfic que és fonamentat en els següents apartats segons ens comenta Jordi Monés:

—S'intenta formar un home universal moralment conseqüent amb les idees i valors de la llibertat i la dignitat humana.

—Neutralisme en la matèria religiosa, perquè a l'escola solament hi caben les matèries científiques.

Donar una certa agilitat als valors morals anquillosats dins la vida de l'espanyol: "Els nous dirigents republicans i els grups polítics i socials que feien costat al nou règim estaven disposats a introduir canvis en l'estructura política, social i econòmica per a provocar com a conseqüència canvis en les normes de vida ciutadana i en el pensament dels individus" (1).

—Se dignifica la professió del mestre i s'intenta una socialització de l'alumne com a membre responsable de la comunitat educativa.

La resposta a nivell d'estat espanyol i de Països Catalans en front d'el fenomen sociològic de l'implantació de la Segona República va ésser desigual, degut a que el medi humà receptor de les propostes republicanes de canvi era distint. Aquí hem de ressaltar el paper d'avanzada nacionalista que va jugar en aquests moments el Principat, degut a que el poble va respondre a la crida de la mentalització catalanista duita a terme en aquella època, ja per el seu nivell de culturalització, ja per el seu grau de progrés socio-econòmic alcançat.

En el cas de Mallorca el moment de rebre la Segona República és significatiu perquè en certa manera segueix les constants que s'usen a altres èpoques de la història de l'educació, analitzades segons el seu grau de voluntat de canvi educatiu; per això cal fer una mica de recordatori històric.

Es així que la lluita per a la renovació educativa a Mallorca esdevé una espècie d'història del fracàs, perquè a un intent de canvi hi sol seguir una reacció de conservació de privilegis i per tant romp la continuïtat en el canvi. Ja a la Il·lustració es va intentar una culturalització castellanitzant del poble mallorquí i dels seus regidors, segons el model humà i de societat que pretenien els Il·lustrats mitjançant l'educació, però, per circumstàncies socio-culturals que no ve al cas ara analitzar, aquests intents fracassaren.

Un altre intent paral·lel que va tenir lloc a l'estat espanyol i que també s'intentà a Mallorca va ésser a finals del XIX (1880) la creació de la Institució Lliure d'Ensenyança, que també va tenir un

acabament molt ràpid i no va suposar una incidència en el poble mallorquí. Per tant a Mallorca hi havia una herència d'intent per a superar l'estat desfavoridor de l'educació.

Fins i tot podem afirmar que existeixen una sèrie de coincidències en la trilogia "Il·lustració-Institució Lliure-Ensenyança a la Segona República", perquè en el que fa referència a l'afectació per a l'educació, la Segona República es pot anomenar la "Il·lustració" del segle XX. No només és així sinó que el model liberal d'educació proposat per "La Institució Lliure de Ensenyança" va servir d'antecedent a alguns avanços pedagògics de la Segona República, com és una metodologia basada en l'activisme pedagògic, una educació laica, una disciplina flexible, la desaparició de llibres de text convertits en llibres de consulta, un interès per la pedagogia del medi, etc.

En aquesta trilogia anteriorment esmentada es produeix una altra coincidència que convé remarcar: és la castellanització, acompanyada, en el cas dels Il·lustrats, d'una política centralitzadora, en el cas de la Institució Lliure una mentalitat uniformitzadora i universalista de l'educació, i en el cas de la Segona República el no arribar a considerar les peculiaritats lingüístiques de les nostres illes com ho feren a Catalunya-Principat segons la implantació del decret de bilingüisme, fet que a les illes no tingué resposta oficial.

Aquí, des del principi, La Nostra Terra (2) i l'Associació per a la Cultura a Mallorca reivindicaren la implantació a Mallorca del decret de bilingüisme com a Catalunya, i així va dirigir a Marcelino Domingo, ministre d'Instrucció pública, un telegrama insistint en la qüestió (1931) i a 1936 encara insistia en aquesta proposta, però el govern de la república va ignorar-la.

Una de les realitzacions més importants del govern republicà a dins Mallorca, a més de les construccions escolars, foren les missions pedagògiques. La finalitat d'aquestes era fer arribar la cultura a tots els indrets més discriminats de l'Estat espanyol. La Federació Balear Escolar confeccionà el pla d'actuació dins Mallorca, en el que se citaven conferències, xerrades sobre temes culturals, econòmics i socials, xerrades sobre història, art i folklore, representacions teatrals i sessions de cinema matinal. No es dugueren a terme tots els projectes però sí constituïren un intent seriós de pedagogia en el medi.

Pel que fa referència Menorca cal dir que el nivell cultural polític i social del poble menorquí era, al començament de la República, el clar exemple d'un poble adult i conscient de la seva entitat i del seu compromís amb la Història. Aquesta consciència cap a la cultura fou deguda a la dominació anglesa del segle XVIII. Els nivells d'analfabetització eren ja molt baixos, comparant-los amb les taxes nacionals. Existien, a nivell escolar, tres tipus d'ensenyament:

- a) les escoles públiques, gratuïtes.
- b) les escoles privades, religioses, de pagament, per als fills de famílies acomodades.
- c) les escoles racionalistes, a Alaior i Ciutadella, de caire anarquista.

Entrada la República es feren algunes realitzacions que no estaven amb concordància amb el gran desenvolupament de l'educació a nivell de l'Estat. A Maó a partir de l'any 1931, es va seguir una política de graduació d'escoles. Per altra banda es va desapropiar l'edifici de construcció d'escoles de nova planta degut a l'actuació del governador Joan Manent Victori.

S'organitzaren, durant la República i el període de la guerra, colònies escolars que va tenir una gran participació. Es creà un organisme que es va cuidar de l'organització i direcció de tot l'ensenyament, era la "Comissió Escolar de Menorca" presidida pel delegat del govern. Aquesta comissió movilitzà a mestres nacionals i a persones dedicades a l'ensenyament per tal de mantenir l'escolaritat a l'illa.

A nivell comparatiu podem afirmar que Mallorca i Menorca segueixen camins totalment diferents atenent-nos en primer lloc a raons polítiques, socials i culturals: Menorca era un poble amb gran influència de les forces esquerranes; tot el contrari passava a Mallorca en la que tot intent progressiu era avortat per la manca d'una base obrera progressiva i de concienciació educativa.

Per acabar cal remarcar que aquí s'han deixat diversos aspectes per manca d'espai que seria necessari d'analitzar a un treball més ample per exemple la política d'higiene i sanitat duita a terme pels ajuntaments en el cas de Mallorca i que va repercutir en el món escolar; una política de construccions escolars, sobre tot a la primera part de la Segona República; la potenciació de la formació del mestre mitjançant la unificació de les Escoles Normals i una potenciació pedagògica de la seva formació, etc.

Pere Alzina, Bartomeu Mulet

NOTES

(1) Jordi Monés: "El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1933-1938)". Ed. Magrana, Barcelona, 1977. Pàg. 330.

(2) Agraim a Fusi Riera la localització que ens va fer de diversos articles sobre educació publicats a la revista "La Nostra Terra. Revista Mensual de Literatura, Art i Ciències".

BIBLIOGRAFIA

- II i III Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans. Comunicació de Gabriel Janer Manila: "Les missions pedagògiques a la Mallorca de la Segona República".
- Claudio Lozano: "La educació republicana", Universitat de Barcelona, 1980.
- Mariano Pérez Galán: "La enseñanza en la Segunda República española". Ed. Cuadernos para el diálogo, Madrid, 1977.
- Alexandre Gali: "Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya (1900-1936)". Tom II. Barcelona, 1979. Ed. Fundació Alexandre Gali.
- Jordi Monés: "El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1933-1938)". Ed. La Magrana, Barcelona, 1977.
- Pere Alzina: "La Escuela Libre de Alaior (1906-1930)". Ed. Menorca, 1980.
- Bernat Sureda i altres: "L'Educació a Mallorca (Aproximació Històrica)". Ed. Moll, Mallorca, 1977.
- Jaume Oliver: "Escuela i societat". Ed. Moll, Mallorca, 1978.
- Alfredo Hernández Lafuente: "Autonomía e integración en la Segunda República". Encuentro Ediciones, Madrid, 1980.

Per un ensenyament arrelat a la nostra terra

Grup Promotor/Santillana

II TROBADA DE CONSELLERS I REGIDORS NACIONALISTES D'ESQUERRES

PER L'AUTONOMIA

Els Consellers i Regidors Nacionalistes d'Esquerra participants a la II Trobada celebrada en el Monestir de la Real (Ciutat de Mallorca) el 22 de Març de 1981, després d'analitzar l'Avantprojecte d'Estatut elaborat per la "Comissió dels Onze", es manifesten en defensa del dret a l'autogovern dels pobles de les Illes que la Constitució reconeix i garanteix. Volen manifestar també la seva greu preocupació per les deficiències detectades a l'esmentat Avantprojecte d'Estatut, i que lluitaran a fi que la redacció definitiva de l'Estatut contempli:

1er.— La màxima amplitud de competències i unes institucions sòlides i adients a la pluralitat dels pobles insulars en el marc de la Constitució.

2o.— Un sistema electoral que assegurí la justa representació al Parlament de la Comunitat Autònoma tant de la Part Forana de Mallorca com de les Illes de Menorca, Eivissa i Formentera.

3er.— Uns Consells Insulars definits com a òrgans de representació i govern de cada illa, dotats de la plena autonomia i les màximes competències que permet l'ordenament constitucional.

4rt.— La Comarca —juntament amb l'illa i el municipi— com a forma d'organització territorial de la Comunitat Autònoma, amb el Consell Comarcal com a òrgan de govern. Considerant que l'estructuració institucional en comarques de la Part Forana de Mallorca és un element clau per al seu recobriment demogràfic i econòmic amenaçat per la macrocefalia creixent i desequilibradora de Ciutat.

5e.— El rebuig de tot element centralitzador dins la Comunitat Autònoma. Per això a nivell institucional ens oposam als intents de minvar les atribucions dels Consells Insulars a favor del Govern de la Comunitat Autònoma, i a nivell electoral manifestam el nostre desacord amb tot sistema que lesioni els drets de representació justa i paritària de les Illes de Menorca, Eivissa i Formentera, i de la Part Forana de Mallorca.

6è.— L'especial transcendència per a la reestructuració social i econòmica de les Illes que tenen les competències en matèria de Cambres Agràries, Cooperatives i Caixes d'Estalvi, les quals han d'ésser incloses com a exclusives de la Comunitat Autònoma tal com permet la Constitució.

7è.— La creació a les Illes d'un Fons de Compensació, institució contemplada en el Projecte d'Estatut d'Autonomia de Canàries, destinat a corregir els desequilibris econòmics interinsulars i a aconseguir una igualació de renda i dels índexs de benestar tant entre les illes

com entre les diverses zones de cada illa, els recursos del qual serien distribuïts pel Parlament de la Comunitat Autònoma entre els Consells Insulars i els Ajuntaments.

8è.— La declaració explícita de la Comunitat Autònoma d'anar cap a una societat avançada i progressista impulsant una economia sectorialment equilibrada, fomentant el cooperativisme i potenciant la participació dels treballadors a les empreses, objectius d'equilibri econòmic i progrés social establerts per la Constitució.

9è.— La clara voluntat de la Comunitat Autònoma de recobrar la personalitat nacional històrica dels pobles de les Illes impulsant la plena normalització cultural i lingüística.

Per tot això anunciam que no donaran suport a un Estatut d'Autonomia de les Illes que no reulli tots els drets d'autogovern que admet la Constitució, tant a nivell d'institucions com de competències.

Monestir de la Real (Ciutat de Mallorca), 22 de Març de 1981.

CANDIDATURES INDEPENDENTS DE MALLORCA:

Algaida, Artà, Búger, Campos, Consell, Felanitx, Inca, Mancor de la Vall, Santa Maria del Camí, Selva, Sineu.

CANDIDATURES INDEPENDENTS DE MENORCA:

Es Castell, Es Mercadal, Sant Lluís.

CANDIDATURES DEL PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA:

Andratx, Campanet, Capdepera, Montuïri, Palma.

CANDIDATURES DEL PARTIT SOCIALISTA DE MENORCA:

Ciutadella, Maó.

CONSELLERS DEL PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA:

Pere Llinàs, Gabriel Oliver.

CONSELLERS DEL PARTIT SOCIALISTA DE MENORCA:

Maria Juan, Andreu Murillo.

El Monestir de la Real (Ciutat de Mallorca) acollí el diumenge dia 22 de març la II Trobada de Consellers i Regidors Nacionalistes d'Esquerra, impulsada com l'anterior pel Partit Socialista de Mallorca en col·laboració amb el Partit Socialista de Menorca. Una enquesta prèvia permeté detectar la problemàtica amb què han topat els nacionalistes d'esquerra de Mallorca i les iniciatives que han impulsat als Ajuntaments. Els problemes són la lluita contra l'especulació, el control de l'urbanisme, la creació dels serveis d'aigües potables i residuals, l'eliminació dels residus, l'increment d'eficàcia de la burocràcia municipal, la lluita contra els incendis forestals, la millora de les comunicacions, la preocupació per les deficiències dels serveis escolars i sanitaris, la manca d'activitats culturals i l'afonia econòmica de molts de pobles que acaba imposant una alarmant pèrdua de població. Enmig de greus dificultats, les iniciatives dels nacionalistes d'esquerra en els Ajuntaments han intentat posar remei als problemes enumerats i, alhora, fomentar el cooperativisme per tal d'estimular les activitats econòmiques dins una fórmula socialment progressista i, a més a més, han començat a posar els fonaments per tal de normalitzar a nivell municipal la llengua i cultura de Mallorca.

Una ponència fou dedicada a l'"Ordenació del Territori i Control de l'Especulació". S'hi manifesta la necessitat de fer es-

tudis d'equipaments a nivell comarcal, així com de coordinar i globalitzar el tema de l'Ordenació del Territori. Es feu evident que calia intensificar la informació pública i el debat popular sobre l'urbanisme, i es constatà que per dur endavant una racionalització urbanística l'actual Pla Provincial d'Ordenació és quasi inservible. S'hi rebutjà el projecte —impulsat per poderosos sectors de la dreta mallorquina— de fer que Mallorca i les Illes siguin tan sols un lloc de serveis turístics, remarcant-se que calia potenciar el deprimat sector de l'Agricultura i el de la Indústria avul en forta crisi.

Especial interès tingué el tema de "Foment del Cooperativisme pels Ajuntaments". S'hi donà una informació molt detallada sobre les possibilitats de constituir cooperatives. I s'hi analitzà la problemàtica de les experiències cooperativistes impulsades pel PSM. Els debats es prolongaren fins a l'horabaixa, i calgué suspendre la ponència de "Participació ciutadana" per manca de temps.

La II Trobada s'havia obert amb una informació sobre l'Estatut d'Autonomia elaborat per la Comissió dels Onze, que fou contraposat a l'Estatut alternatiu que hi aportaren els PSM. Sobre aquest tema fou elaborat el següent document que analitza les més substancials deficiències de l'Avantprojecte d'Estatut de la Comissió dels Onze.

Si heu de comprar cap electrodomèstic veniu a

"SUPERMERCADO DEL ELECTRODOMESTICO"

*** CUINES, * GELERES, * MAQUINES DE RENTAR, * TELEVISORS, etc.**

Carrer Blanquerna, 53. — Ciutat de Mallorca

presenta les seves novetats

PAU FANER, Amb la mort al darrera
Realitat i màgia en la fantasia d'un dels mestres de la jove narrativa.

GUILLEM NADAL Poetes russos
Un panorama essencial de la poesia russa, dels romàntics als revolucionaris, a través de 57 versions directes de l'idioma original.

GABRIEL JANER MANILA, Les aventures d'En Pere Pistoles
Teatre per a infants i per a grans, fet a parts iguals de gràcia i de malícia.

EN PREPARACIÓ:
MIRACLES I ESPECTRES
l'obra pòstuma de l'escriptor de Menàrguens:
JOAN BARCELÓ

Torre de l'Amor, 4 - Palma

NOVETATS DE LA MAGRANA

GRÀCIES, NO VOLEM FLORS.

Cròniques de la clandestinitat a Mallorca.
Antoni Serra.

BREU HISTÒRIA D'ETA.

Mercè Ibarz.

LLENGUA I POBLACIÓ A CATALUNYA.

Miquel Strubell i Trueta.

DONA I LLIBERTAT.

Aportacions al debat feminista avui.
Anna Estany, Laura Freixas, Mercè Garau, Victòria Sau, Anna Bofill, Karmela Merchante, i altres.

LA NARRACIÓ D'ARTHUR GORDON PYM.

Edgar Allan Poe.
Traducció de **Francesc Parcerises.**

CENTRALS NUCLEARS I AUTONOMIA.

Blai Espinet i Rafael Villar.

PARE DE RATES.

Joan Barceló.

LA CRIDA DEL BOSCH.

Jack London.
Traducció d'Antoni Rovira i Virgili.
2.ª edició.

EL CASTELL DELS CÀRPATS.

Jules Verne.
Traducció de M.ª Antonia Oliver.
2.ª edició.

"SI UCD-PSOE NO MILLO L'AVANTPROJECTE, EL UN ESTATUT DE RENUNCIES"

La dissolució de la Comissió dels Onze el 20/març/1981, tanca una llarga etapa del procés autonòmic de les Illes oberta amb la constitució de l'esmentada Comissió el 1/juliol/1980, integrada per les forces polítiques insulars amb representació en el CGI. Closa una etapa, després d'una intensa tasca feta pel PSM dins la Comissió dels Onze i d'una presència pública a través dels mitjans de comunicació, és hora de fer balanç i començar a plantejar opcions de futur.

L'entrevista amb Damià Ferrà-Ponç i Gabriel Oliver —que han representat el PSM dins la Comissió dels Onze— intentarà donar a conèixer la dinàmica que ha duit l'esmentada Comissió, així com les alternatives que hi ha aportat el PSM, i també aclarir el punt on ha arribat el procés autonòmic de les Illes i com podem impulsar-lo a partir d'ara.

EL PSM DINS LA COMISSIÓ DELS ONZE

Mallorca Socialista.— Molta gent s'ha demanat ¿per què ha estat el PSM tot aquest temps dins la Comissió dels Onze?

Damià Ferrà-Ponç.— La nostra presència a la Comissió dels Onze respon a la política que duu el PSM dins les institucions: treballar des de les institucions a on ens han portat els vots populars. Recordem que hem participat a la Comissió dels Onze perquè 26.000 mallorquins permeten que el PSM accedís al Consell de Mallorca i al Consell General Interinsular. Amb aquests 26.000 vots adquirirem el dret a formar part de la Comissió dels Onze, formada pels diversos partits representats al CGI. I també el dret a participar a la redacció definitiva del Projecte d'Estatut quan s'iniciï formalment el procés autonòmic.

A partir d'un dret a participar fonamentat sobre 26.000 vots, el PSM es planteja esser present a la Comissió dels Onze entenent que això li permetria donar una llarga batalla política contra les forces sucursalistes que dominen l'àmbit polític de les Illes. Aquesta actitud del PSM no ha estat sempre degudament compresa i valorada. Hem donat la batalla per l'Estatut d'una manera ferma i equilibrada. Ferma perquè el PSM no ha renunciat a res dins la Comissió dels Onze; i equilibrada perquè en lloc de les actituds espectaculars i buides dels crits infantils i radicals, hem optat per fer una feina dura i metòdica, al llarg dels nou mesos que ha durat la Comissió dels Onze que ha consistit en l'elaboració, dia a dia, d'un "Estatut alternatiu" que hem contraposat sistemàticament a l'"Estatut oficial" de la ponència integrada per Rafael Gil Mendoza (UCD) i Gregori Mir (PSOE), contraposició que ha anat des del Preàmbul fins a la Disposició Final. Després d'aquesta tasca, és avui possible que tots els militants i simpatitzants del PSM, i també tota la gent de Mallorca pugui conèixer punt per punt quina és exactament l'alternativa autonòmica que els PS de Mallorca i de Menorca han defensat conjuntament dins la Comissió dels Onze: l'Estatut Nacional de les Illes.

MS.— Gabriel Oliver, ¿quins punts de diferència has trobat entre la nostra política a la Comissió dels Onze i la dels altres partits: UCD, PSOE, Independents d'Eivissa i Formentera,

PCIB i AP?

Gabriel Oliver.— La meua feina dins la Comissió dels Onze era sobretot d'assessorament seguit i aixecar acta dels debats. Quant a l'actitud dels altres partits hauríem de distingir entre la seva actitud davant l'Estatut de la ponència formada per Rafael Gil Mendoza i Gregori Mir, i l'actitud que han tingut davant l'Estatut alternatiu que han presentat els PSM. Els dos ponents "oficials" han tingut per mi una actitud decepcionant. Crec que s'ho agafaren una mica lleugerament, amb molta lentitud, amb una total submissió a les consignes de fora i amb una seriositat que jo posaria en dubte. Ho presentaven sovint mal redactat, sense agilitat.

Els altres grups es limitaven a anar allà amb el material rebut, estudiat si és que els havia arribat amb el temps suficient, cosa que no sempre succeïa. A vegades feien alguna intervenció, alguna proposta. Però poques. El Partit Comunista va intervenir amb una sèrie de mocions, molt poques, sobre la promoció del turisme, la llengua catalana, la relació dels Països Catalans... Mocions no originals perquè totes ja figuraven presentades pels PSM dins l'Estatut alternatiu. Aliança Popular tenia una actitud molt favorable a l'articulat de la ponència. Ho acceptava tot. Va fer una mica d'oposició en el tema de la llengua i la bandera, però sense estridències. Quan es plantejava el tema dels Consells Insulars i el sistema electoral venia Abel Matutes com a AP i plantejava una dura oposició a la ponència en defensa del màxim poder dels Consells Insulars i d'un sistema electoral paritari. Igualment defensors del màxim poder dels Consells Insulars i del sistema electoral paritari eren els Independents d'Eivissa i Formentera que representava sovint Cosme Vidal. Aquests és natural que mirassin un poc per les Pitiuses, i hem de reconèixer que, a diferència d'AP, mantenien actituds més progressistes en diversos temes, entre els quals hi havia els de la llengua i bandera.

Respecte a l'actitud dels PSM, pens que la va definir Fèlix Pons a una sessió que em deixà amb els cabells drets. Va dir: "Els PSM fan una participació de cabreig". Veien que a tota proposta de la ponència UCD-PSOE els PSM oferien un text alternatiu, ben redactat i defensat llargament i amb ri-

"A l'Estatut del consens UCD-PSOE"

gor. Això els crispava els nervis, perquè aqueixa gent no veia mai que una part dels Socialistes de Mallorca poguessin donar una guerra com la que hem donat dins la Comissió dels Onze.

UN ESTATUT COM EL DE CATALUNYA?

MS.— No fa gaire divertiren a la premsa unes declaracions del Senador del PSM per Mallorca, Gori Mir, manifestant que l'Estatut de les Illes semblant al de Catalunya o País Basc. Què en deis d'ho?

D.F.P.— Una "bestia" com la de Gregori Mir ens ensaïa que les mateixes pomes com ell que han redactat l'Estatut "oficial" de la Comissió dels Onze no l'han fet en profunditat. L'Estatut de Catalunya és un Estatut autònom constitucional, comença amb un preàmbul solent on manifesta la clara voluntat d'autogovern de Catalunya. I conté pràcticament totes les possibilitats d'autonomia que ofereix avui la Constitució Espanyola. L'Estatut de la Comissió dels Onze "oficial" no ben lluny de tenir tants vintuts. No té cap preàmbul on es manifesti la voluntat de les Illes de recobrar les institucions perdudes, on es manifesti l'homenatge que hem de retre als qui ens han precedit en la lluita per recobrar els drets nacionals històrics. Recull l'expressió "poderament nacional" proposada pel PSM i, contràriament, en lloc del control dels Consells Insulars hi trobem l'expressió "poder regional" referida a les Illes i bé afirma que la nostra lluita és la catalana i que s'ha de normalitzar la lluita lingüística i normalització lingüística. Ha renunciat a defensar la voluntat de la Comissió Autònoma de fer com a una societat avançada i com a una societat amb el màxim desenvolupament, tal com fan els Països Catalans, País Basc i País Valencià. No contempla competències exclusives de tanta importància com les Corts d'Autonomia Cooperatives, Corts d'Autonomia Cooperatives, Corts d'Autonomia Cooperatives. Ha renunciat a les "competències especials" —que són les que indiquen la voluntat de la Comunitat Autònoma de defensar el màxim poder dels seus representants de la societat catalana, l'Ensenyament Social, la Seguretat Social—. Les competències exclusives de la Comunitat Autònoma.

EL D'ESTATUT DE LA COMISSIÓ DELS ONZE LOREN SUBSTANCIALMENT EL PSM VOTARÀ CONTRA

...PSOE, el PSM oposa l'Estatut Nacional de les Illes".

ava els aris,
nt no aspen-
partit com
Mallorca i de
n donaven a
e han nat
els Onze

M EL

re disar-
tins de la
del PSM per
manifitant
els Illes
Catalun-
o deis d'47.

"bona"

Mir b'en-

es per les

edatals i la

Comissió

on les en

statut d'Es-

catun-
als. Consta

solament on

ra repitat

Catalun-
I

nt tot les

onisme que

establir l'Es-

de la Co-

"es b'ha

conservat

onisme on

l'unitat i les

es l'Es-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

es b'en-

econòmica queda per davall, clarament per davall, d'un Estatut d'Astúries. Compreneu però, que Gregori Mir necessita fer-lo passar per bo afirmant de manera pintoresca que és semblant al de Catalunya. El PSOE ja l'ha consensuat i ara l'ha de votar afirmativament... L'hora de les crítiques és aigua passada.

G.O.— La campanya del PSOE afirmant que s'ha aconseguit un Estatut semblant en un 90 per cent al de Catalunya respon a un intent de justificar un consens i anuncia una votació afirmativa al 143 i a l'Estatut. És clar, han d'aconseguir fer passar això a les seves bases, i la jugada és fer creure que han obtingut molt fent ara demagògia i mitificant l'Estatut de la Comissió dels Onze i el puguem comparar amb l'Estatut Nacional dels PSM i veurem què passa. Aleshores caurà per terra això d'afirmar que tenim un 90 per cent de l'Estatut com el de Catalunya. Davant aquestes demagògies hem de demostrar com podria haver quedat realment l'Estatut de les Illes si hagués arribat als màxims que permet la Constitució, i com ha quedat realment. I repetesc: "com podria haver quedat d'acord amb la Constitució". Perquè ja han intentat acusar-nos d'anticonstitucionals. Les paraules mateixes d'Albertí: que hem d'esser bons al.lots, que hem d'acceptar, etc. etc. Bé, idò nosaltres volem "acceptar" tot allò que el marc de la Constitució permet en matèria d'autonomia. Però no renunciem ni a una coma. Per això no admetem el petit caramellet que ara ens ofereixen.

L'ESTAT ESPANYOL I LES AUTONOMIES, ARA

MS.— ¿Com han influït o influïran sobre l'autonomia de les Illes Balears i Pitiuses els darrers fets de la política general espanyola?

D.F.P.— En els temps moderns, l'Estat Espanyol és una figura marginal, en crisi, mal cohesionat. El segle XIX fou l'era de les nacionalitats i després dels imperialismes. Contràriament, l'Estat Espanyol empètia mentre les grans nacions d'Europa s'engrandien. D'ençà de la pèrdua de l'Imperi, Espanya queda despenjada i es redueix a una potència de tercer ordre. L'intent unitarista i centralitzador: una "nación española" castellanitzada i regida des de Madrid és desintegrat i deixa pas al "problema de les nacionalitats" (Catalunya, País Basc, Galícia, etc.) que per tal com no es resol mitjançant un adient federalisme deixa pas a repressions brutals que donen peu a formulacions clarament independentistes. Ara l'Estat Espanyol es troba en un creuer històric decisiu. S'ha de desprendre del llast ideològic centralista i deixar pas a un Estat plurinacional, on les nacionalitats convivin en total i absoluta igualtat. Però dins tot procés de canvi els qui tenen el poder no renunciïn fàcilment a perdre'l. Els Tejero i companyia eren un intent de tornar a la dictadura centralista del passat. Però l'ofensiva centralitzadora és compartida per tots els grans partits d'àmbit estatal. Les autonomies i els nacionalismes han estat demagògicament responsabilitats del nerviosisme de sectors importants dels "po-

ders facties". Carrillo ha donat bastonades a les "banderolas regionales". Múgica acusa UCD d'haver fet proliferar artificialment les autonomies; Martín Villa anuncia atacs estructurals del govern centralista contra els poders de les Comunitats Autònomes (Llei d'Harmonització) i contra les possibilitats dels nacionalistes d'accedir al Congrés (Llei Electoral); mentre Fraga s'entusiasma davant un atac contra les autonomies que comparteix de dalt a baix. És a dir, el Cop d'Estat fracassà en la seva temptativa d'imposar una dictadura feixista dins l'Estat Espanyol, però el "síndrome de Cop d'Estat" permet a la dreta i esquerra centralista dur endavant una ofensiva contra la configuració de l'Estat com un fet plurinacional. Però l'aturada de l'autogovern de les nacionalitats tendrà —com sempre passa dins la Història— un efecte invers al que volen els centralistes: acabarà enfortint la popularitat de l'autonomia.

Es necessari, ara com ara, que els nacionalistes de tot l'Estat Espanyol exiguem que les nacionalitats i regions tinguin tot l'autogovern que permet la Constitució. Responsabilitat? Certament, hem d'esser responsables, però tan responsables com exigents. Lluitem a fi que el procés autonòmic que s'anunciava arribi fins al punt final de manera no traumàtica. Això permetrà consolidar un nou model d'Estat on les nacionalitats comencin a veure reconeguts els seus drets històrics. Una vegada acabada aquesta etapa, quan les Comunitats Autònomes hagin arribat a la plenitud de les seves possibilitats, haurà de plantejar-se una reforma de la Constitució per ampliar els règims d'autogovern. Una reforma que durà la pròpia dinàmica i podrà fer-se sense traumes ni riscos innecessaris.

G.O.— Aquesta situació de "síndrome de Cop d'Estat" no tan sols ha fet rebaixar plantejaments nacionalistes, sinó que ha creat una agressivitat contra aspectes de l'autonomia. Els líders dels partits estatals, com s'ha dit; fan declaracions com les de Carrillo i Múgica. I dins aquest context la gent té por de defensar segons quines postures, postures coherents i no gens fora de lloc que es defensarien dins una situació de normalitat. Vegem això del "Manifesto" dels 2300 o dels no sé quants. Un atac contra la normalització del català impulsat no per quatre guillats, sinó perfectament orquestrat l'endemà del Cop d'Estat per enemics de Catalunya que saben on volen anar. Aquests denegats saben que ara és l'hora d'empènyer el poder central a tractar durament els temes d'autonomia política i cultural. En aquests moments hem d'esser molt conscients per saber d'on venen els atacs. Els partits estatals fan una gran campanya per eliminar les aspiracions autonòmiques. Mallorca és un lloc de tercer grau. No té la lluita reivindicativa de Catalunya, ni del País Basc, ni de Galícia, ni d'Andalusia... per això ha estat tocada durament per les circumstàncies actuals. I per això ens ofereixen ara l'Estatut de la Comissió dels Onze consensuat per UCD-PSOE.

EL PSM DAVANT EL PROCÉS AUTONÒMIC

MS.— Una darrera pregunta: quina actitud adoptarà el PSM

davant tota aquesta fets?

D.F.P.— Primerament recordem que el procés autonòmic de les Illes no és una qüestió tancada. Encara no ha estat redactat el Projecte d'Estatut per les persones que l'ordenament constitucional designa. Pensem que l'Avantprojecte de la Comissió dels Onze ha d'esser editat, remès a les entitats cíviques, culturals, etc. a les institucions i Ajuntaments a fi que sigui conegut per tothom. Això ha d'acompanyar-se d'una campanya de divulgació i debat. Dins aquest context de màxima informació, el CGI hauria de coordinar tota la campanya i recollir les propostes d'entitats i particular per tal de tenir-les en compte a l'hora de la redacció definitiva de l'Estatut. Els qui som conscients de les deficiències de l'Estatut de la Comissió dels Onze haurem de procurar que les propostes de millora comptin amb un suport popular ampli. S'hauria de fer veure al binomi del consens (UCD-PSOE) que si s'encaparruta a no modificar l'Avantprojecte i millorar-lo substancialment topirà amb una oposició molt més forta i generalitzada que no en fa comp tes.

El PSM és senzillament allà on ha estat sempre en el procés autonòmic: en una actitud crítica, ferma i equilibrada. Tenim l'"Estatut Nacional" alternatiu al de la Comissió dels Onze. L'editarem, el divulgarem, el defensarem i el contraposarem a l'Estatut insuficient i deficient de la UCD-PSOE. I lluitarem a fi que el Projecte d'Estatut incorpori el màxim d'elements que el nostre planteja. Si l'Avantprojecte de la Comissió dels Onze no és substancialment millorat, oïment especialment greus buits competencials i institucionals, el PSM s'haurà de pronunciar negativament en els Ajuntaments i Consell General Interinsular quan arriba l'hora de la iniciativa autonòmica. Seria ben lamentable que els nacionalistes d'esquerra del PSM, que sempre hem lluitat per l'autogovern de Mallorca haguéssim de dir "no" a l'Estatut d'Autonomia. Però l'hauriem de donar si se'ns vol imposar —a través del binomi consensuador UCD-PSOE imbuït per l'arrogància del poder— un Estatut farcit d'insuficiències i renúncies, un Estatut de pigmeus en definitiva. Seria un "no" dolorós, però que el PSM donarà si no es pota remei a les deficiències greus que veim a l'Avantprojecte d'Estatut.

G.O.— Per acabar vull dir que la campanya paternalista a què em referia abans sobre el "seny" del poble mallorquí, un poble que "ha de fer bonda", etc. ja ha començat. Lògicament, com ha dit molt bé En Damià, nosaltres l'única cosa que plantejarem seran fets concrets, fets reals, alternatives precises: un Estatut Nacional de les Illes que ja tenim llest i a punt d'editar. I que ja ha publicat "Mallorca Socialista". No entrarem dins la campanya de banalitats de les crides al "seny" i a "fer bonda". Amb aquests tòpics no es fa política. Si ha començat la campanya dels tòpics i banalitats, bé, nosaltres també començarem la campanya de debat i d'informació dins totes les possibilitats que tinguem: la campanya per l'Estatut Nacional de les Illes.

Bartomeu Carrió

ELS

ESPECIALISTES

EN

ALTA

FIDELITAT

**so professional,
televisió,
cinema,
discs**

C/. Antoni Marques i Marques, 4
Telf. 296174
CIUTAT DE MALLORCA

MARIA DE LA SALUT

La imperiosa necessitat d'aigua

"Margalida, només sembrarem un parell de solcs de patates; hem de guardar s'aigo p'ets arbres...".

Aquestes paraules en certa manera resumeixen la situació del pla de Mallorca, ara mateix.

Ha plogut molt poc i els pous estan baixos; fet aquest que feia molts d'anys que no passava.

Moltes són les famílies que, en arribar aquests temps, tenien un bon hortet, patates sembrades per menjar-ne tot l'any i els arbres amb bona cara. La realitat d'avui és: Sembrar l'hortalissa imprescindible i guardar l'aigua per als tarongers, pomes, pereres, etc.

Ha passat el febrer i molt poques gotes han caigudes.

"A l'abril, cada gota val per mil". Esperem que plogui, que si no, no sé què farem. Això són paraules d'un pagès preocupat.

EL NOSTRE BATLE

Una vegada més hem de xerrar del personatge del poble: El senyor batle, és notícia de bell nou.

A una enquesta del diari "Ultima Hora", i a la pregunta: "Quina opinió li mereix la puja de l'electricitat?", el dia 9 de febrer últim el bon home respongué: "HEM DE TENIR ELS LLUMS BEN ENCESOS PER, SI VENEN ELS LLADRES, QUE NO ENS ROBIN".

Senyor meu, això reixa la subnor-

malitat! I poca cosa bona diu en favor del primer regidor del nostre poble.

Anem a veure, contra la delinqüència, venga llumenària?

Abans de l'electricitat, no hi havia delinqüència?

Que té accions de Gesa aquest senyor?

Mentres tant, ja ho saben, cavallers, el nostre batle pensa així. Cosa curiosa és que negú donà una resposta parellada ni semblant; del que es dedueix: O bé que ell és el més viu, o bé una altra cosa que no la poso jo.

Antoni Mas Negre

COLL D'EN RABASSA

El nostre barri en particular; Els barris en general

La constant concentració en els mateixos llocs dels mitjans de producció (localització en la mateixa zona de fàbriques, tallers, oficines etc.), varen obligar el treballador a anar-se'n darrera el seu mitjà de supervivència, fins veient-se obligat a emigrar a regions llunyanes a causa d'interessos contraris als seus.

tal·lacions esportives... sense res. I així, no es pot viure.

I el barri no hauria de ser així. La llum, el sol, han d'arribar fins al darrer racó de la casa. Els carrers no han de ser terrenys de caça per als cotxes, ara t'enganx, su- ara et mat un infant. Els carrers també són per passejar-s'hi, conversar, i, en fi, per a tot el contrari del que actualment s'usen. I es pot aconseguir.

Quan varen néixer les zones industrials, varen néixer també els barris sobrepopulats i amb ínfimes condicions d'habitabilitat. Els treballadors, explotats durament, rebien a canvi de la seva feina uns sous de misèria que just just els permetien residir davall d'una teulada crivellada i, normalment, als barris més degradats de les ciutats, produint-se en nombroses ocasions l'amuntegament en pocs metres quadrats d'un parell de famílies, ocasionant-se no tan sols problemes sanitaris, si no que, aquesta promiscuitat era freqüent causa de molts de mals psíquics, essent-ne les víctimes no tan sols els infants que no creixien en unes mínimes condicions, sinó que també els grans eren incapaços de superar les depressions que els ocasionava aquest estat de coses, arribant moltes vegades al suïcidi.

Immediatament els veïns ens hem d'organitzar i hem de reivindicar allà on sia i a qui sia allò que ens faci falta. Hem de tenir molt present que totes aquelles promeses que els polítics ens varen fer a les campanyes electorals són només això, promeses. Nosaltres continuem treballant i treballant malvivint mentre que ells, asseguts tranquil·lament a les mateixes butaques que fins fa poc encalantien els polítics fascistes, ara ens dicten lleis o col·laboren amb els que les dicten, apugen preus continuament i sense sentit, ens abrumen amb impostos i limiten els nostres més elementals drets.

Quan al barri faci falta una guarderia o una escola, no es reuneixen 50 polítics, agafen paleta i ciment i la construeixen; tenen por d'embutrar-se, tal vegada. Som treballadors els que les aixecam, les fabricam, qui, en definitiva, les treballem. En canvi són altres els qui se n'enduen el profit sense cap perill, cap risc, tranquil·lament.

Amb el pas del temps, les classes dirigents, tan polítiques com econòmiques, observaren la possibilitat d'augmentar els guanys que aconseguïen (i aconseguïen) a costa de la classe treballadora, i darrera un fals paternalisme que aparentment facilitava una millora de les condicions de vida del treballador, facilitant-li una vivenda "moderna", "confortable" i "digna", per molts pocs doblers i nombroses facilitats de pagament, malgrat darrera de tot sols hi hagués la mateixa filosofia que sempre ha imperat en les dites classes dominants: Mantinguem l'obrer viu, però no importa que sia feliç.

I no es pot ser feliç dins una casa que s'omple de crulls als pocs anys de la seva construcció, per haver-s'hi emprat materials no adequats o insuficients. En cases petites, amuntegades les unes sobre les altres, com enormes abellarols. Actualment podem contemplar els barris de Son Gotleu, Son Oliva, Coll d'En Rabassa, etc., barris de finques altes, carrers estrets invadits totalment pels cotxes, sense zones verdes, ni escoles, ni guarderies suficients, sense una assistència mèdica una mica humana, sense centres d'esbarjament, ni ins-

I quan no es té feina? L'obrer no valem res. Per ells, no valem res. Vivim a uns barris on ens manca de tot. Doblers n'hi ha més que suficients per millorar-los. I mans que aixequin el que fa falta, també. Si tots els aturats del barri, si tots els treballadors s'uneixen ajudant els que ara treballen als que no ho fan, no perquè no vulguin, sinó perquè no els deixen, poden exigir. L'obrer ben segur que hi podria viure a les nostres cases.

Es fàcil parlar de la "problemàtica del paro" quan es cobren cents de milers de pessetes al mes. És fàcil. Però que negú té interès en resoldre-ho, és evident. Mentre tinguin tants de milions de desocupats, sempre tendran el màneec de la pella. Dos milions de desocupats és una font de mà d'obra barata i docil.

Fins quan?

Miquel Villalonga

SINEU

Els jardins de Defla

Fa cosa de dos o tres mesos, ens vàrem assabentar que, la Direcció General del Ministeri de Cultura havia incoat expedients per declarar "Jardins artístics" uns quants recintes ajardinats de diversos indrets de l'illa. Entre ells, els jardins de la sinevera possessió de Defla, ubicat just arran del castell.

La premsa va oratjar la notícia. Fins i tot el diari "Ultima Hora" va anar publicant uns reportatges amb fotografies de cadascun dels jardins, signats per la redac-

tora i amiga nostra Gina Garcias.

La Comissió de Cultura de l'Ajuntament, a fi de poder informar si es donava el cas, també els va visitar, comprovant el seu estat d'abandonament que ja apuntava la redactora d'"U.H.". Tot i que la visita dels regidors va coincidir amb la gran ventada de principis d'any, els arbres abatuts i la general deixadesa evident, els va causar una impressió ben negativa.

A nivell popular, la notícia que, tot i això, els

senyors de Madrid demostraven tenir una mica d'esperança per les coses de mà de Defla, va fer néixer somriures d'esperança.

Dies passats, el nostre Ajuntament va rebre una carta de la dita Direcció General del Ministeri de Cultura, dient de forma rònega i clara que l'expedient en qüestió quedava sense cap efecte i ARXIVAT. Motiu: Informe negatiu de la comissió investigadora.

I aquí no ha passat res. Ha arribat la primavera i al

camp les violes baden els ulls i les caramuixes floreixen.

Ah, ho oblidava, el propietari de la possessió de Defla és D. Fernando d'Espanya, comte d'Espanya.

Des de Sineu, res més per avui, companys. Una abraçada. I ja ho veis, més escepticisme que ahir però menys que demà, potser.

Biel Florit Ferrer

"TELE-HOGAR"

2 ANYS
GARANTIA
TOTAL

BENEFICIAU-VOS D'AQUESTA
SENSACIONAL GARANTIA EN
LES MILLORS MARQUES
EUROPEES DE TV AIXO ES
UNA ALTRA MERAVELLOSA
OFERTA DE:

ESTABLIMENT

Carrer Nicolau de Pax, 16 Ciutat de Mallorca
tel. 279750

MONTUÏRI

L'Ajuntament aïllat

Hi ha notícies que alegren especialment els cronistes. Aquesta n'és una. La transformació sofrida per la revista "Bona Pau" és una injecció d'esperança pels que estimem Mallorca. Ens va confirmar que encara que no ens adonem les coses canvien, que no tot està perdut. I és que "Bona Pau" s'ha convertit en una veu del poble que connecta amb la gent, utilitzant íntegrament la nostra llengua i oberta a totes les opinions.

Enhorabona a tot l'equip que la fa possible i que s'ha fet mereixedor de la col·laboració de tots els montuïers que se senten i volen esser mallorquins.

L'AJUNTAMENT AÏLLAT

Si, des de fa uns mesos l'Ajuntament pareix desconectat del poble. Al tabló d'anuncis ja no s'anuncien els plens ni l'ordre del dia, no es publiquen els acords i a més, des de la retirada del saig ja no es fan crides. Sabem que l'Ajuntament està travessant un bon moment de feina, amb molts de projectes interessants. Però ho sap el poble? Crec que és l'hora de fer una profunda autocrítica i aquests propers dos anys intensificar la informació. La informació és la base perquè existeixi opinió i debat, elements que fan possi-

ble la participació, que és l'objectiu d'un partit d'esquerres.

Cal per tant distribuir tablonos d'anuncis per il·lotes estratègiques, utilitzar octavetes, altaveus, butlletins informatius i tot el necessari per comunicar-se amb el poble i a la vegada recollir l'opinió de la gent, de veu o amb enquestes o com sigui. No basta fer una política nacionalista i d'esquerres, que indubtablement es fa, es precis fer-ho a saber al poble.

Pere Sampol

S'ARENAL DE MALLORCA

SALMA a S'Arenal

Amb l'arribada dels autobusos de SALMA el nostre poble ha guanyat molt en quant al que es refereix a transport. Tenir servei des de les 5,30 del matí fins a les 12 de la nit, a l'estiu aquest horari s'allargaria fins a la 1,30 de la matinada, passes pels jubilats, freqüències que, a l'estiu i si es retira la companyia Riera, poden arribar a cada 3 minuts, la reducció dels preus que suposa el bono Bus... són avantatges a tenir en compte i que faran innecessari a la majoria dels obrers del nostre poble haver de tenir i mantenir cotxe, cosa quasi prohibitiva avui per mor del preu dels carburants, reparacions etc.

Es clar que l'arribada de SALMA ha causat perjudicis i no solament a l'Empresa Riera que abans tenia l'exclusiva, també ha donat perjudicis als hotelers del carrer Amilcar on hi tenen la terminal. Especialment perjudicat és l'Hotel Salpi ja que a la terminal s'hi acumulen a certes hores del dia fins a cinc autobusos que tapen completament les terrasses del bar de l'Hotel, el fum que despedeixen els tubs d'escape faria que els turistes no s'hi aturassin igualment que a les habitacions no s'hi podria viure. Total que aquest hotel no podrà obrir enguany de no traslladar-se la terminal de SALMA a un altre indret de S'Arenal.

Els altres hotels i veinats del carrer Amilcar són perjudicats no solament pels fums i renou, també ho són perquè aquest carrer té molta de tràfic, els autobusos de turistes hi passen quasi tots i molts s'hi aturen per carregar o descarregar turistes i els proveïdors també han de descarregar. No podem permetre que pol·lucionin més aquest carrer perjudicant a la majoria d'empresaris i veinats, els veinats tenen els mateixos problemes que els turistes.

Esperem que aquest problema se solucionarà, tenim a S'Arenal carrers amples amb poca circulació que serviran com a terminal de SALMA.

S'Arenal ha perdut un dels seus millors valedors a l'Ajuntament de Ciutat, En Josep Fortesa Rei era el regidor de S'Arenal. Les seves idees progressistes i ecologistes l'impediren seguir la disciplina de vot. Es d'esperar que en Fortesa Rei no es retiri de la política, d'homes de la seva valua no n'estam sobrats a Mallorca.

Mateu Joan Florit

SANT JOAN

Temporada de vaques magres a l'UCD

Durant la campanya per a les darreres eleccions municipals, es va presentar un bloc de problemes-solucions realitzacions-projectes, que timent pareixia que Sant Joan canviaria d'aspecte en temps no molt llunyà. Tota una sèrie d'alternatives per millorar el nostre poble que posaven de manifest, al menys, la seva voluntat d'acció per afrontar la situació santjoanera, unes vegades en unió amb les restants forces polítiques, i d'altres sense.

En part s'estan realitzant aquestes millores (fruit de la unió dels tres blocs), però no al ritme esperat. La veritat

s'ha de dir. Adquisició de terrenys a Son Juny. Adquisició de terrenys per a les fosses sèptiques, així com la fase A de les cunetes. Asfalt del caní de L'Horta, del qual ja podem dir que es replana el trespol. Bastants projectes estan en llista d'espera. Qualsevol dia, supòs, es tendran en compte.

Però, des de fa un temps, es denota una certa deixadesa en els càrrecs que un dia juraren els regidors d'UCD. Lògicament em refereix al desordre que existeix en les assistències als plens. Des que el regidor D. Miquel Florit es va morir (des d'aquí volem reconèixer

amb tota justícia la positivitat de la seva gestió municipal), la resta de regidors d'UCD han duit a terme una labor pràcticament nula. Dels 6 homes que tenen a l'Ajuntament, he de dir que, en diverses ocasions han estat culpables de demores al començament dels plens, per manca de quorum. Darrerament sembla que el número de tres assistents és la tònica d'aquests senyors. Per altra banda, la substitució per defunció del Sr. Florit es va fer amb molt d'endarreriment, així i tot, el regidor entrant, D. Miquel Gayà, va renunciar als pocs dies del seu nomenament.

En el mateix moment d'escriure aquestes retxes, 20 de març, encara no s'ha nomenat substitut. A tot això hi hem d'afegir les freqüents absències per motius professionals.

Esperem que en breu temps hi hagi una profunda reestructuració en gairebé totes les comissions informatives, amb el fi d'esbargir aquesta època de vaques magres i al menys poder arribar a l'any 1983 sense més perjudicis per al poble.

I llavors, un altre gall potser que canti.

Francesc Mas

SELVA

Noticiari Trimestral

A principis de febrer, exactament el divendres dia 6, se celebrà una sessió de Cinema "Amateur" organitzada per la Societat Cultural. El jove Josep Berra presentà tres de les seves produccions, una dels seus primers anys d'afició al cinema i dues de més recents.

Cal fer menció especial de la pel·lícula titulada "Talaiots mallorquins". És un documental que recolleix diverses imatges dels poblat prehistòrics de Capocorb Vell (Llucmajor), Ses Païsses i Sa Canova d'Arta. Son Fornés i sobretot mostra part del procés d'excavació de S'Hospitalet (Manacor). El documental, ben realitzat, està completat amb l'explicació amb veu en "off" que fa el gran coneixedor de la prehistòria balear Guillem Roselló Bordoy.

A la projecció que es feu en el saló parroquial assistiren devers 60 persones, la majoria nins i nines de la segona etapa d'E.G.B., acompanyats per la seva mestra.

ON ES L'AIGUA?

Idò sí, quina sorpresa que tenguérem a mitjan mes de febrer! El pou de Sa Comuna va deixar de donar aigua a Caimari i Selva. Sense dir res, de cop i resposta, pla! fora aigua.

Què ha passat? Hi ha opinions per a tots els gustos. Ni els tècnics del Servei Hidràulic saben quina explicació donar-ne. Com que enguany no ha plogut encara el nivell de l'aigua ha disminuït i es troba per davall de la bomba d'extracció. Altres diuen que hi ha pous veinats que en xucen l'aigua, etc...

El que és ben cert, és que fa més d'un mes que dos pobles del municipi de Selva es troben sense aigua canalitzada, amb la sèrie de problemes que això representa per a la seva gent que ja s'havia acostumat a

no treure l'aigua a poalades de la cisterna. Greu problema per als blocs de pisos que els darrers anys han destruït el conjunt urbanístic.

Esperem que només sia una avaria, que s'arregli prest i puguem passar l'estiu tranquil·la i amb aigua sense afegir al banyat del fort deute municipal.

Les darreres noves parlen de que els darrers dies de març ja hi haurà aigua. Tant de bo!

PER LA LLIBERTAT I LA CONSTITUCIÓ

Un grup de selvatgins, entre ells el batle i alguns regidors manifestaren pels carrers de Ciutat la seva fe en la llibertat i la Constitució. Llàstima que de vegades la seva pràctica democràtica no se mostri en l'actuació municipal.

XERRAMECA...

Segons diuen el nostre Ajuntament té un deute municipal més gros que el mateix presupost anual...

Quasi no hi ha plenari en què el tema Cementiri no surti per qualche cosa. Però, encara és l'hora que hagin començat de veure les obres de millorament.

Qui controla les obres en el municipi? Perquè tant és fer una obra nova, com refer una caseta i fer-ne un casal, com no passar per la Sala a demanar informació ni permís, etc...

Que heu sentit parlar de la Comissió popular de festes? El Batle en quedà tan satisfet el darrer any que ja cerca gent per formar la d'enguany (!) Ja n'hi ha prou...

Col·lectiu Selvatgi

FELANITX

La reserva piscícola de Porto Colom

La primera setmana del passat febrer, més de febrer ens sorprengué amb una notícia donada per "Informatiu Balear" referida a Porto Colom: El Consell General Interinsular havia decidit crear tres zones de "protecció piscícola", una a Eivissa, l'altra a Menorca i l'altra a Porto Colom.

La notícia ens sorprengué i alegrà al mateix temps perquè semblava que, amb aquesta mesura de crear les tres "reserves" es pretenia protegir l'entorn natural, la fauna marina i, al mateix temps, augmentar la minvada població piscícola que forma la nostra reserva de pesca. La prohibició total de la pesca i dels esports nàutics dins Es Port, la limitació de la velocitat de les embarcacions i un control molt estricte sobre la contaminació eren les mesures que afavoririen la protecció a la "reserva de peixos".

Però aquesta "reserva" no va caure gaire bé a les directives de l'Associació de Veïns de Porto Colom ni a la del Club Nàutic, representades ambdues per la persona del Sr. Planas, i, mitjançant declaracions a un parell de diaris i declaracions personals, s'encarregaren de donar a conèixer el seu rebuig a la "reserva piscícola" en nom (7) del poble. Convié recordar ara que el Club Nàutic de Porto Colom fou el promotor del Port Esportiu que es va fer fa cosa d'un any i mig.

Els pretesos "maiestats" i "protestes" amb que es qualificà l'estat d'ànim de la gent d'Es Port respecte de la creació de la futura "zona protegida", foren exagerats i sense fonament, per un motiu ben clar: hi havia i hi ha encara una greu manca d'informació del que es volia fer o deixar de fer a Es Port.

Tot això ha acabat amb una entrevista entre el Sr. Planas, President de l'Associació de Veïns i el Club Nàutic de Porto Colom, el batle d'Es Port i representants dels pescadors, per una banda, i el Conseller de Transport del C.C.I., el Sr. Borràs, per l'altra.

Els resultats han estat decepcionants. En una entrevista concedida pel Sr. Planas al DM el 4-3-81 afirma que els resultats de l'entrevista amb el Conseller Borràs donen com a resultat que "tot do queda como antes" perquè "se consideró expirado el proyecto y drásticas las medidas", i de

la "zona de protecció piscícola" no s'ha sentit parlar més. No hi ha dubte que els qui no volien la "zona" ja s'han sortit amb la seva.

A LA FI, ROTULS EN CATALÀ

Pareix que a la fi seran rotulats en català un parell de noms de carrers de la nostra vila. Encara que no tots, alguns carrers felanitxers recuperaran els seus respectius noms populars, però cal assenyalar com a nota negativa que l'anomenada "Plaza Franco" seguirà amb aquesta denominació, Paciência. Confiem que l'Ajuntament no es dormi, i poc a poc aconseguim que tots els carrers tornin al seu nom original.

DIADA ECOLÒGICA

Dijous dia 26 de març aprofitant el bon temps el GOB felanitxer va organitzar una Diada Ecològica consistent en que tots els participants abandonassin, per un dia, els seus habituals mitjans de transport i acudissin al treball, a l'escola, etc., d'una forma no contaminadora i neta. L'acte per excel·lència d'aquesta Diada fou la trobada a La Font de Santa Margarida dels alumnes i professors de l'Institut que es sumaren a l'acte, anant tots plegats a peu, en bicicleta, en patina, a l'Institut que, com molt sabem, està situat aproximadament un quilòmetre fora de la població. La trobada es va celebrar amb tota normalitat, amb civisme, amb entusiasme i amb una nombrosa participació. L'agrupació del PSM de Felanitx es va adherir a la Diada Ecològica.

LA REVISIÓ DEL PLA URBÀ

Felanitx està en marxa la revisió del Pla Urbà. Ajuntament i arquitectes estan fent molta feina perquè ens quedí una vila ben dibuixada. La transparència d'aquest treball no ha estat fins ara cap meravella. Tan sols la Candidatura Independent informa periòdicament de la revisió durant el setmanari "Felanitx", i va convocar, el mes de febrer, un debat públic. I ara, darrera en Miquel Fiera i companyia, l'Ajuntament s'ha decidit a treure a llum el que fa tant ell com els arquitectes contractats celebrant una reunió pública dia 27 de març.

Col·lectiu Felanitxer

L'ESTATUT DELS PSM (i IV)

PREAMBUL

En el procés de recuperació de les institucions d'autogovern, els pobles de les Illes Balears i Pitiuses d'acord amb la seva personalitat nacional i en exercici del dret a l'autonomia que la Constitució reconeix i garanteix, manifesten la seva voluntat de constituir-se en Comunitat Autònoma.

En aquest moment històric en què els pobles de les Illes Balears i Pitiuses inicien el recobriment de les seves llibertats, reten homenatge a tots els qui han lluitat i treballat per la plena restauració del seus drets històrics.

El present Estatut expressa la voluntat d'autogovern dels pobles de les Illes Balears i Pitiuses dins el marc de la Constitució, i defineix les seves institucions i les seves relacions amb l'Estat en una lliure solidaritat amb els altres nacionalistes i regions.

Els pobles de les Illes Balears i Pitiuses proclamen com a valors superiors de la seva vida col·lectiva la llibertat, la justícia i la igualtat, i manifesten la seva voluntat d'anar cap a una nova societat democràtica, avançada i progressista.

Per fer realitat el dret inalienable de les Illes Balears i Pitiuses a l'autogovern en el marc de la Constitució, els parlamentaris de les Balears i Pitiuses proposen: la Comissió Constitucional del Congrés de Diputats acordar, els pobles de les Illes Balears i Pitiuses referen i les Corts Generals ratifiquen el present Estatut.

DISPOSICIONS ADICIONALS

PRIMERA

L'acceptació del règim d'autonomia establert en el present Estatut no implica que els pobles de les Illes Balears i Pitiuses renunciïn als drets que d'acord amb la seva història els puguin correspondre, que podran ésser actualitzats d'acord amb el que estableixi l'ordenament jurídic.

SEGONA

En el Patronat de l'Arxíu de la Corona d'Aragó, tutelat i regulat en composició i funcions per l'Estat, hi tindrà participació preeminent la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i les organitzacions autonòmiques de Catalunya, País Valencià i Aragó, així com d'altres territoris si s'escau.

TERCERA

Atesa la vocació cultural de les Illes Balears i Pitiuses, l'Estat i la Comunitat Autònoma hi consideraran el servei de la cultura com a deure i atribució essencial, d'acord amb allò que preveu l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució, i per això col·laboraran en les seves accions per al foment i el desenvolupament del patrimoni cultural comú, en les seves accions per al foment i el desenvolupament del patrimoni cultural comú, en les seves expressions lingüístiques i modalitats.

En el marc d'aquesta col·laboració es facilitarà la comunicació cultural amb altres comunitats autònomes, especialment amb totes aquelles amb les quals les Illes Balears i Pitiuses hagin tenguut particulars vincles històrics, culturals o econòmics.

QUARTA

Amb la finalitat de corregir els desequilibris econòmics interinsulars, aconseguir una igualtat de renda i dels índexs de benestar entre les illes, es constituirà un Fons de Compensació destinat a despeses d'inversió, els recursos del qual seran distribuïts pel Consell General entre els Consells Insulars i Ajuntaments. En la seva distribució se seguirà el procediment i els criteris establerts per al Fons de Compensació Interterritorial pel núm. 1 de l'article 16 de la Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

PRIMERA

Mentre les Corts Generals no elaborin les lleis

En aquest número concloum la publicació de l'Estatut dels Partits Socialistes de Mallorca i de Menorca. Cal tenir present que entre el PREAMBUL i les DISPOSICIONS ADICIONALS i les TRANSITÒRIES, que tot seguit reproduïm s'ha d'incloure el text articulat que fou publicat als anteriors números de "Mallorca Socialista".

a les quals es refereix aquest Estatut, i el Consell General de les Illes Balears i Pitiuses no legislària sobre les matèries de la seva competència, continuaran en vigor les actuals lleis i disposicions de l'Estat que es refereixen a les essencials matèries, sense perjudici que el seu desenvolupament legislatiu, si s'escau, i la seva execució, siguin efectuats per la Comunitat Autònoma en els supòsits així prevists en aquest Estatut.

SEGONA

Fins que s'haurà completat el traspàs dels serveis corresponents a les competències fixades a la Comunitat Autònoma per aquest Estatut, l'Estat garantirà el finançament dels serveis transferits a la Comunitat Autònoma amb una quantitat igual al cost efectiu del servei a les Balears i Pitiuses en el moment de la transferència.

TERCERA

1. Per tal de garantir el finançament dels serveis ementats a la disposició transitòria segona, es crea una Comissió Mixta integrada, d'una part, per un representant de cada Consell Insular i altres tants de la Junta General, i de l'altra, per un nombre igual de representants de l'Estat.

2. La Comissió Mixta adoptarà un mètode encaminat a fixar el percentatge de participació previst a l'apartat 6 de l'article 64. El mètode a seguir tindrà un compte tant els costos directes com els costos indirectes del servei, i també les despeses d'inversió que corresponguin.

3. La Comissió Mixta fixarà el citat percentatge, mentre duri el període transitòri, amb una antelació mínima d'un mes a la presentació dels Pressuposts Generals de l'Estat i les Corts.

4. A partir del mètode fixat a l'apartat segon, s'establirà un percentatge en el qual es considerarà el cost efectiu global dels serveis transferits per la Comunitat Autònoma pels tributs cedits, en relació amb la suma dels ingressos obtinguts per l'Estat en els capítols I i II de l'últim pressupost anterior a la transferència dels serveis valorats.

QUARTA

Les primeres eleccions als Consells Insulars i al Parlament o Consell General es duran a terme, coincidint amb les properes eleccions locals, d'acord amb els criteris següents:

1. El Consell Insular de Mallorca estarà integrat per 40 consellers, el Consell Insular de Menorca per 20 i el Consell Insular d'Eivissa-Formentera per 20.

2. El Parlament o Consell General de les Illes Balears i Pitiuses estarà integrat pels 80 consellers.

3. Les circumscripcions electorals seran la Ciutat de Mallorca, la Part Forana de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

4. El nombre de consellers elegits per circumscripció serà: 20 per la Ciutat de Mallorca, 20 per la Part Forana de Mallorca, 20 per Menorca, 17 de Eivissa i 3 per Formentera.

5. La convocatòria electoral correspondrà al Consell General Interinsular, previ acord amb el Govern.

6. Els consellers seran elegits per sufragi universal igual, directe i secret dels majors de 18 anys, segons un sistema d'escriutini proporcional.

7. La Junta Electoral Provincial de Balears

tindrà la totalitat de les competències que la normativa electoral vigent atribueix a la Junta Electoral Central. L'òrganisme electoral competent per a l'illa de Formentera serà el Jutge de Districte d'Eivissa.

8. Per als recursos que tenguessin per objecte la impugnació de la validesa de l'elecció i la proclamació de diputats electes serà competent la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Territorial de Palma de Mallorca, fins que quedarà integrada en el Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears i Pitiuses, que també entendrà en els recursos o impugnacions que procedeixen contra els acords de la Junta Electoral Provincial. Contra les resolucions de l'òrgan Sala d'Audiència Territorial no hi cabrà cap recurs.

9. En tot allò que no sigui previst en el present disposició, seran d'aplicació les normes vigents per a les eleccions legislatives al Congrés dels Diputats de les Corts Generals.

CINQUENA

1. Una vegada proclamats els resultats de les eleccions, i en termini màxim de quinze dies, el primer Parlament o Consell General de les Illes Balears i Pitiuses es constituirà amb una mesa d'edat integrada per un president i dos secretaris, i procedirà immediatament a elegir la mesa provisional. Aquesta es compondrà d'un president, dos vice-presidents i quatre secretaris.

2. En una segona sessió, que se celebrarà, com a màxim, quinze dies després de l'acabament de la sessió constitutiva, el President del Parlament o Consell General, havent consultat els portaveus designats pels partits o grups polítics amb representació parlamentària, proposarà d'entre els membres del Parlament o Consell General un candidat a President de la Comunitat Autònoma i es procedirà, després d'un debat, a la votació.

3. Per a ser elegit President de la Comunitat Autònoma el candidat haurà d'obtenir els vots de la majoria absoluta dels membres del Parlament o Consell General. Aquesta elecció suposarà alhora l'aprovació del programa de govern i de la composició del Consell Executiu o Junta General proposats pel candidat elegit.

4. Si no assolís aquella majoria, el mateix candidat podrà sotmetre's a una segona votació quaranta-vuit hores després de l'anterior, en la qual també es requerirà la majoria absoluta per a ser elegit president. Si tampoc no assolís la majoria absoluta en la segona votació, el mateix candidat podrà sotmetre's a una tercera votació quaranta-vuit hores després de l'anterior, i serà elegit president si obtingués el vot favorable de la majoria simple dels consellers.

5. Si després d'aquesta tercera votació el candidat no resulta elegit, haurà d'iniciar-se el procés amb un altre candidat, designat en els mateixos termes de l'apartat 2 d'aquesta disposició transitòria.

6. Si passats dos mesos des de la primera votació cap candidat no obté la confiança del Parlament o Consell General, aquest quedarà dissolt i es convocaran noves eleccions en el termini de quinze dies.

7. Elegit el President de la Comunitat Autònoma i constituït el Govern o Junta General de les Illes Balears i Pitiuses, quedarà dissolt automàticament el Consell General Interinsular i cessaran tots els seus titulars d'acord amb la lletra a) de la

disposició transitòria setena de la Constitució.

SISENA

El traspàs dels serveis inherents a les competències que segons el present Estatut corresponen a la Comunitat Autònoma es farà d'acord amb les bases següents:

1. Una vegada constituït el Govern o Junta General de la Comunitat Autònoma, i en el termini màxim d'un mes, serà nomenada una comissió mixta encarregada d'inventariar els béns i drets de l'Estat que hauran d'ésser objecte de traspàs a la Comunitat Autònoma, de concertar els serveis i institucions que hauran de ser traspasats i de procedir a l'adaptació, si cal, dels que passaran a la competència de la Comunitat Autònoma.

2. La Comissió Mixta estarà integrada paritàriament per vocals designats pel Govern de l'Estat i per la Junta General de la Comunitat Autònoma i ella mateixa establirà les seves normes de funcionament.

3. Els acords de la Comissió Mixta prendran la forma de proposta al Govern, que els aprovarà mitjançant decret, i aquells acords figuraran com a annexos al decret i seran publicats simultàniament al "Boletí Oficial del Estado" i al "Boletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Pitiuses" i adquiriran vigència a partir d'aquesta publicació.

4. La Comissió Mixta establirà els calendaris i terminis per al traspàs de cada servei. En tot cas, l'esmentada Comissió haurà de determinar en un termini de dos anys de la data de la seva constitució el terme en el qual s'haurà de completar el traspàs de tots els serveis que corresponen a la Comunitat Autònoma, d'acord amb aquest Estatut.

5. Serà títol suficient per a la inscripció en el Registre de la Propietat del traspàs de béns immobles de l'Estat a la Comunitat Autònoma, la certificació per la Comissió Mixta dels acords governamentals següents: promulgats. Aquesta certificació haurà de contenir els requisits existents per a la llei hipotecària. El canvi de titularitat en les contractes d'arrendament de locals per a oficines públiques dels serveis que siguin transferits no donaran dret a l'arrendador a extingir o renovar el contracte.

6. Els funcionaris adscrits a serveis de titularitat estatal o altres institucions públiques que resultin afectats pels traspàs a la Comunitat Autònoma passaran a dependre d'aquesta, i els seran respectats tots els drets de qualsevol ordre i naturalesa que els corresponguin en el moment del traspàs, inclosos els de prendre part en els concursos de trasllat que convoqui l'Estat en igualtat de condicions amb els altres membres del seu cos, i d'aquesta manera podran exercir el seu dret permanent d'opció.

7. Mentre la Comunitat Autònoma no aprovi el règim estatutari dels seus funcionaris, seran d'aplicació les disposicions de l'Estat vigents sobre la matèria.

8. La Comissió Mixta creada d'acord amb el Reial Decret 1517/78 de 13 de juny se considerarà dissolta quan es constitueixi la Comissió Mixta prevista a l'apartat 1 d'aquesta disposició transitòria.

SETENA

Les transferències en matèria d'ensenyament per a traspassar a la competència de la Comunitat Autònoma els serveis i centres de l'Estat a les Illes Balears i Pitiuses, seran fetes d'acord amb els calendaris i programes que estableixi la Comissió Mixta.

DISPOSICIO FINAL

El present Estatut entrarà en vigor el mateix dia que es publicarà la llei de la seva aprovació per les Corts Generals en el "Boletí Oficial del Estado".

RÀDIO POPULAR DE MALLORCA

és popular i és de Mallorca

C. O. P. E.
MALLORCA

DECLARACIONS RENTA PERSONES FISICAS

Plaça del Carme, 25-1er. Ciutat de Mallorca
Tel. 224994, horabaixes de 16 a 20 hores

ANTIGA IMPREMTA

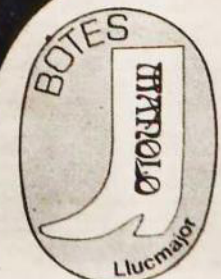

oler

C/. Arquitecte Reinés, 2-4 - Telefon 214431 - Ciutat de Mallorca

BOTES BOTES

per a tots,
homes, dones, nins...
tot l'any!

C/. Miguel Munar, s/n
(davant escoles nacionals) LLUCMAJOR

"EL IMPERIO CONTRAATA"

El 23 de febrer d'enguany ha estat feta per a l'única d'una certa intensificació de les campanyes que des de llavors oficials i para-oficials es duen en contra de l'avenç de les autonomies, i al mateix temps, naturalment contra les llengües, distintes a l'"espanyola", que es donen a l'interior d'aquest estat anomenat "Espanya" (7). Pot ser que, en alguns casos, certes manifestacions en aquest sentit siguin a causa de la por que el cop d'estat (fallit?) va fer resorgir; però, en la majoria d'ocasions, el "cop" és l'excusa que s'utilitza per a poder fer passar les idees d'alguns, totalment contràries a l'evolució democràtica (per tant autònoma) del nostre estat, com a expressió del seny i la mesura.

Poc ens haurà d'estranyar que hi hagi partits i persones que, disposats a renunciar a part del seu programa d'ofertes (per poder calmar la "fèria"), hagin començat per la qüestió autònoma, la qual cosa demostra la circumstancialitat que representa que s'apropiassin d'aquesta reivindicació, l'ús merament electoralista que en feien.

A les manifestacions oficials al respecte i a les dels partits polítics, se n'hi han afegit d'altres, més o manco encobertes, d'entre les quals hem de destacar l'editorial del "Balears" del 14 de març ("Límites del bilingüisme"), precisament per ser l'exponent del que pensa sobre el tema un diari

que surt a Mallorca i pel falsejament que fa de la realitat, el qual coincideix amb algunes de les més antològiques "Cartas al director" que sobre el tema s'han publicat.

L'autor, al llarg d'un curt text, per cert, generosament pobre d'accent, aplega bona part dels tòpics que ja fa anys estaven de moda, els quals utilitza per a demostrar-nos que s'ha "fet llarg" amb les exigències per a la normalització de les que ell anomena "llengües vernaculars".

La lectura d'aquest text ens ha donat la sensació, no podem estar-nos de dir-ho, que era fruit de qualquè que, tot acabant d'aterrar a l'illa, ja es braveja de conèixer-la sense haver sortit de la terminal. Em referiré sempre a les Illes perquè, encara que es generalitzin els comentaris del periòdic, no podem oblidar quin és l'espai on pot incidir.

Abans de passar a comentar en detall l'esmentat article editorial, caldria recordar que l'ús públic de la llengua catalana a l'illa poc ha canviat en els darrers anys i, per tant, és ben lluny, en aquest nivell, de les cotes mínimes de la normalitat (hem de suposar que no es pot considerar com a normal la dedicació de tres hores setmanals a l'escola, igual com si fos una llengua estrangera, l'hora i mitja quasi diària a la televisió, el mig pam que adesiara li destinen els diaris, els incisos a les ràdios, les capça-

leres catalanes dels escrits que els nostres Consells publiquen en castellà, els avisos bilingües de l'Ajuntament de Ciutat, l'aparició d'alguns rètol comercial en la llengua de Mallorca... i no sé si es pot posar "etcètera").

A partir d'aquesta panoràmica, s'ha de ser ben retorçut o curt de gambals per pensar que els no-catalanoparlants puguin sentir-se violentats o que la llengua castellana corri perill de sofrir perjudici (i, en tot cas, que representaria per a la seva integritat i prestigi la pèrdua, inimaginable, de 9 milions de parlants si encara l'n quedarien "tres-cientos").

L'editorial s'enceta amb una referència a l'època anterior, en la qual parla d'"abandó a la protecció" de les minories lingüístiques quan, sembla més adequat, s'hi hauria de referir amb la paraula "repressió", no crec que ningú ho pugui dubtar.

A continuació afegeix que actualment es dona una "desafurada euforia de incentivos e incluso obligaciones en los ámbitos educativos y administrativos". No seria gens sobre que en cités exemples i, posat que fos veritat que n'hi hagués algun (les tres hores de classe de català, l'organització de cursos voluntaris per als funcionaris?), no bastaria ni per a garantir la "protecció" a què constantment es fa esment.

Quan diu que les minories lingüístiques han de ser "cuidadosamente" regulades per la legislació, únicament es pot entendre que es refereix al fet que han de ser vigilades perquè no puguin deixar de necessitar la "protecció" de la bondadosa majoria (als ulls de la qual es convertirien en una cosa plena de "contrasentidos") ni tampoc desapareixer (sempre pot ésser una curiositat atractiva per als turistes veure, al costat de les coves, les figures de cera i les discoteques, exemplars vivents, o dissecats, de les "minories lingüístiques").

Es extraordinàriament xocant que digui que no es pot imposar a ningú el bilingüisme. I amb nosaltres què fan? Al menys els immigrants que ho són coneixen la seva llengua i la que és pròpia de les terres on habiten; però nosaltres sabem la nostra i ens obliguen a saber la que es parla a terres foranes (i ens sembla bé saber-ne, de llengües).

L'autor de l'editorial no es deu haver temut que demanant la normalització de l'ús del català únicament per a les terres de parla catalana, que no el volem imposar a Madrid ni enlloc més, ja que diu que en una societat en què "alguns sectors" siguin bilingües (devem ésser, aquí, els catalanoparlants) no pot predeterminar-se l'"status" dels grups monolingües, i no té en compte que a les Illes aquests "sectors" són el 85 per cent de la població (v. "Muface", 17, revista gens sospitosa de ser "pro-minories lingüístiques"). ¿Quin tipus de "tirania" és aquell que intenta normalitzar, en una determinada societat, l'ús i l'ensenyament

de la llengua del 85 per cent de la seva població?

L'ús i l'ensenyament de normalització d'una llengua en aquestes circumstàncies no pot ser mai producte d'una moda, en el nostre cas es tractaria d'una moda de 752 anys d'antiguitat amb períodes intermitents de persecució, en els quals, això sí, la moda ha estat parlar als fills en foraster, que és una llengua més fina.

D'altra banda, que l'indicador "inglès", per a saber si una llengua ha de ser "protegida" o no, sigui el pes que té fora del seu país és, potser, la proposta més brillant que es deu haver fet en tota la història de les llengües. Fins ara tothom pensava que la importància d'una llengua en un país determinat (dic "país" i no "estat") residia en l'ús que se n'hi feia i no en el pes que pogués tenir a l'exterior. Moltesimes llengües, si la il·luminada proposta prospera internacionalment, es trobaran ben aviat abandonades de l'àngel de la guarda, sense "protecció"; exemples en poden ésser: l'albanès, l'eslovè, el noruec, el serbo-croata, el finès, el danès, l'eslovac, el suec, el búlgar, l'italià, el grec...

Quant al fet de considerar també la contribució de la llengua a la cultura universal, a l'hora d'atorgar "proteccions", convé dir que, abans que la universal, la cultura que interessa mirar és la pròpia de la llengua i, en segon lloc, en el cas de la llengua catalana, per adonar-nos-en bastaria observar els resultats que ha donat, fins i tot en els continus períodes en què ha estat abatuda sota l'urpa dels que voldrien poder dir-se'n generosos "protectors".

L'"enamorament" cap a les nostres arrels i cap a l'herència històrica no és el motiu principal dels qui lluiten per a la normalització de la nostra llengua; es tracta de la voluntat de mantenir l'eficàcia de la nostra eina de comunicació, de no acceptar l'obligació d'usar-ne una de manlevada, que mai anirà tan bé; es tracta, en definitiva, d'una qüestió de supervivència com a col·lectivitat.

Mal el coneixement de dues llengües podrà influir negativament a l'hora d'aconseguir feina, però el desconeixement de la llengua pròpia d'una comunitat hauria de ser trava per a aconseguir-hi plaça de funcionari; és incongruent que un mallorquí hagi de canviar de llengua quan ha de parlar a qui l'ensenya o a qui l'ha d'atendre en qüestions administratives. Fixau-vos que parlem del que hauria d'ésser i fins ara no hem fet més que precís i símples de bona voluntat i ja ens acusen d'haver "fet llarg".

L'única cosa encertada que diu l'editorialista és que és difícil ésser prudent en la matèria que tracta i, precisament, s'ha lluitat per l'exagerada imprudència, i més encara tractant-se de l'editorial d'un diari que pretén ésser objectiu.

Joan Melià

QÜESTIONS D'AUTONOMIA A LES ILLES BALEARS

Acaba de reimprimir-se la conferència pronunciada per Bartomeu Colom a l'abadia de Cuixà (el Rosselló) amb el títol "Qüestions d'autonomia a les illes balears" (1) l'agost de 1978 dins les Terceres Jornades del CIEMEN i que li fou editada per Publicacions de l'abadia de Monestir l'any 1979 en el volum "Nacionalisme IV (Les autonomies en diferents Estats)", de distribució molt limitada a les nostres illes.

La conferència està dividida en quatre parts. A la primera, analitza una sèrie de factors que rebaixen els plantejaments autònoms i d'altres que permetran que la nostra autonomia tregui una certa qualitat. Entre els primers figuren la poca consciència de Poble, la inexistència de balnearisme, una història autònoma oblidada, el fraccionament del territori per la mar, la dretanitat del poble i una minsa idea d'Europa. Entre els factors positius assenyalava que el territori no està allunyat de les costes, la supervivència de la llengua, la caiguda del feixisme, la minoria intel·lectual conscient, la moda i la pressió de les altres nacionalitats de l'Estat espanyol. A la segona es planteja si la nostra serà una autonomia cultural o territorial (avui està clar que juntament amb l'autonomia cultural gaudirem d'altres funcions de govern ordinari) i si aquests ens han d'ésser estats membres d'una federa-

ció o regions autònomes, decantant-se per aquesta segona alternativa, que permet l'obertura d'un procés diferenciador davant la uniformització del federalisme. A la tercera part aborda el contingut de l'estatut, destacant la necessitat de comptar amb un parlament, un govern i un tribunal de cassació. A la quarta part tracta de la preautonomia, que obre la possibilitat de descentralitzar competències de l'Estat en favor de l'ens insular, sense que hi hagi un reconeixement explícit de la personalitat del poble balear.

La conferència de Bartomeu Colom fou llegida fa dos anys i mig. De llavors ençà, la societat il·lenca ha sofert una notòria transformació que no ha estat estudiada amb l'atenció que requereix pels intel·lectuals nacionalistes. Bartomeu Colom se n'ha adonat i ens ho adverteix: "Certes coses ja han canviat, i d'altres ja les comentaria d'una manera més reposada". Així, doncs, la distància en el temps ve a afegir un motiu més, importantíssim, per a la reflexió i que en paraules de l'autor hauria de confirmar-nos que "el nacionalisme és una aprofundització de l'home i qualsevol temps és bo per a la recuperació dels pobles".

Antoni Nadal

Cartes a "Mallorca Socialista"

El carter de Costitx

Senyor Director,

Li agrairé que inclogués en el seu periòdic el següent comunicat amb el títol ENS PODEM FIAI DE L'ADMINISTRACIÓ?

Els sotsinsignants, assabentats del fet que havia de jubilar-se el carter de Costitx, i interessats a ocupar el càrrec, ens dirigírem a la Delegació Provincial de Correus, a la Secretaria de la qual ens digueren:

—No en sabem res. L'assumptu encara s'està tramitant a Madrid, però quan arribi la notificació aquí, això se comunicarà a l'Ajuntament de Costitx, on s'exposarà el tauló d'anunci al plec per a presentar sol·licituds i allà mateix se donaran els impresos oportuns, i llavors es realitzaran oposicions".

Alguns de nosaltres demanàrem que ens deixassen omplir els impresos de sol·licitud, a la qual cosa ens contestaren que encara no s'havia obert el temps per a presentar-les.

Segurs que el que ens havien assegurat uns funcionaris de Correus seria la veritat, decidírem esperar que s'exposés el temps al tauló d'anunci de l'Ajuntament de Costitx.

Ara ens hem sorprès amb la notícia que, sense que s'hagi complert res del que ens asseguraren, el proper dia primer de març comença a fer de Carter el Senyor Santiago Jofre Ferragut, segon batle de l'Ajuntament de Costitx, i del partit de la UCD.

Davant aquest fet ens fem un parell de preguntes: Són competents els FUNCIONARIS DE CORREUS?

Si són competents. Per què informen tan malament a la gent que les sol·licita aquesta mena d'informació?

Si no són competents. Per què són FUNCIONARIS DE CORREUS?

Si ens digueren la veritat, de quina manera les se degué arreglar el senyor Santiago perquè, fora que s'hagi complert el que ens digueren comenci a fer de Carter el proper dia 07?

Si no ens digueren la veritat, quins interessos devien tenir per enganyar-nos a tots nosaltres i no enganyar a una persona en particular?

Si estem a un país democràtic. Per què a uns ens tracten d'una manera i a un altre el tracten d'una altra manera? Segueixen 16 signatures.

Ultima Hora

Nº

EN EDICIONS DIARIES

Sebastià Serra: "Immediat reconeixement de la insularitat"

Mallorca Socialista entrevista, aquesta vegada, el Secretari Sectorial del P.S.M., Sebastià Serra, per tal que ens resumeixi la tasca que, en quant a Ordenació del Territori, actualment s'està fent, des dels punts bàsics tractats a la II Trobada de Consellers i Regidors Nacionals d'Esquerra, a la Campanya popular per a la rebaixa dels preus dels transports aeris i marítims, passant pels problemes de l'urbanisme que tant afecten, tots ells, la nostra societat.

Mallorca Socialista.— Per començar, Sebastià, com relacions els problemes de l'Ordenament del Territori, l'urbanisme i el transport a Mallorca?

Sebastià Serra.— En quant a la relació existent entre transports i ordenació del territori, són dos sectors de l'activitat social, econòmica, de Mallorca, bàsics per quant a la qualitat de vida en depèn molt, ja que si no es parteix d'un bon sistema de comunicacions, i, d'acord amb la realitat mallorquina, i, també, amb unes limitacions de l'especulació a les destrosses urbanístiques, aleshores, tota una lluita per a millorar una qualitat de vida que, pèrta de la mateixa consciència de la gent, tot, se'n va per avall.

Hi ha una relació entre aquests dos sectors, dins la lluita per una democratització, per una transició cap a una societat més justa, que nosaltres la voldríem Socialista, per això són dues coses bàsiques dins allò que entenem per política sectorial.

Com estan a Mallorca aquests sectors? La característica fonamental és que estan desordenats, és a dir, el transport està sense una planificació coherent, a més amb unes normes molt centralistes, és depèn molt del Ministeri a nivell central tant si parlem de transport amb la península com si parlem de transport interior d'illa, o, si parlem de transport entre les illes. Ni tan sols l'Estatut preveu un control en matèria de transports, ja que, ni pel 151 de la Constitució, ni pel 143, hi ha moltes possibilitats. Per altra part, una inadequació a la realitat mallorquina. Jo també crec que caldria assenyalar la falta de transparència informativa, la falta de debat damunt aquests temes. En aquest sentit hi ha unes quantes qüestions a esmentar: La primera són les Autopistes; Mallorca no és un territori per a autopistes, per les seves dimensions i pels costos elevats que duen en quant a canteres i altres tipus d'elements. Són més adequades les Autovies, en tot cas. Aquí, hi ha hagut autopistes i hi ha la idea de fer-ne més; per exemple, la prolongació de Sta. Maria fins Alcúdia. En un altre aspecte, abandonar el Tren com s'ha fet sistemàticament aquests anys, anar contra la realitat i la manera de ser de Mallorca; el Tren era un transport molt popular, molt col·lectiu, i, s'ha abandonat per l'administració, substituint-lo per la carretera.

En quant a la planificació del transport amb l'exterior, la cosa fonamental d'aquests anys ha estat, un augment de preus cada vegada més elevat, sense tenir en compte la insularitat. Hem de tenir present que a nosaltres ens costa molt més el transport que a la península. Els preus de les mercaderies a Mallorca són més elevats que a la península i, en quant als passatgers hi ha, a més dels preus, el

problema de certes qualitats en els serveis. Posem el cas d'una Transmediterrània que, darrerament, ha llevat el vaixell de les 12 del vespre, i, també, que dins la tripulació no hi hagi, per exemple, un metge o un servei sanitari. Per tant, en el transport, en aquests moments, seria fonamental, una racionalització, tant interior com exterior, i que els organismes municipals i autonòmics d'aquí poguessin dir-hi alguna cosa. Caldrien dues mesures de tipus polític immediates; una que el reconeixement de la insularitat que figura a la Constitució es fes real en aquesta matèria, i que, per altra part, hi hagués un equipament amb Canàries i Ceuta i Melilla, en quant al percentatge de descompte, que allà supera el 30 per cent. Una altra cosa que aquí s'ha tingut molt poc en compte, ha estat la darrera pujada dels telèfons A Canàries, també, els preus han pujat, però després hi ha hagut, l'endemà, un descompte, me sembla que d'unes dues pessetes. Es molt preocupant això que el Govern Calvo Sotelo ha dit en matèria de transport; ha vingut a dir que cada ciutat ha de pagar el cost real de l'energia, llavors, si cada ciutat ha de pagar el cost real de l'energia, amb el que ens trobarem serà que hi haurà uns augmentos continus dels preus energètics, cada temporada, i, en conseqüència per un lloc com Mallorca serà de cada vegada més car.

Es motiu d'alarma també, que la Subsecretaria de l'Aviació Civil, no acabi de veure justificats els descomptes a les Balears. Això és d'una mola absoluta i això és una discriminació. Però, és que a més s'està preparant un augment que, potser, arribi a un 40 ó 50 per cent dels viatges amb avió. És a dir, que aquests vaixells i avions que tenen el preu molt paregut, tornarien a variar en favor de l'avió.

M.S.— I, davant tot això què fa el P.S.M.?

S.S.— Doncs, les institucions ja estan rebent mocions, el Partit Socialista de Mallorca en va presentar ja fa més d'un any al Consell Interinsular i, ara, ho està fent, altra vegada als Consells i, també, als ajuntaments i, al mateix temps, a través de molts d'escrits i d'intervencions. És a dir, hi ha hagut una acció davant les institucions, i ara, en aquest moment, hi ha una acció conjunta d'una sèrie d'organitzacions polítiques, econòmiques i socials. A més de nosaltres, intervenen la Unió de Pagesos, la Petita i Mitjana Empresa de Mallorca, Aliança Popu-

lar, l'Obra Cultural Balear, i, pareix que també altres grups d'esquerra hi intervenen. En definitiva, s'està impulsant una campanya institucional més forta que superi un poc l'àmbit de les mocions estricte, ja dic que se'n varen presentar fa un any i es varen aprovar, però, no s'ha fet cas durant aquest any de les mocions aprovades. S'ha de dir, també, que al Senat, el senador d'Elvissa i Formentera Matures, va presentar pel seu compte una cosa no tan complexa i completa com la que en aquests moments tant el P.S.M. com aquesta unitat de forces està plantejant. S'està preparant un front; i ara aquest front institucional unitari, i, de cada grup pel seu compte (és a dir, es deixa un marge perquè cada entitat pugui fer el que sigui), necessita, d'una pressió ciutadana com més massiva possible millor. Aquesta vegada supos que potser que s'aconsegueixi alguna cosa; l'administració de l'Estat només suca les illes, no fa les contrapartides adequades i, és clar, no es tracta de demanar un favor, es tracta, això sí, d'intentar començar a sortir del model d'exploració colonial que hi ha, que hi ha gent que el vol mantenir; v, aquesta lluita comença a ser ja bastant seriosa i complexa, perquè, encara hi ha gent que no té consciència d'això; o, millor dit, en té, però, no vol que Mallorca passi a ser una societat més lliure, sense dependre de l'exterior. Perquè, clar, si se'n deixés planificar i dirigir el nostre transport interior i exterior, aleshores fugiríem d'aquesta dependència, emperò ara, ni per un estatut d'autonomia, ni amb mesures econòmiques i polítiques concretes per part de l'Administració, s'aconsegueixen les coses. Estem davant una situació nova, complicada, de lluita, de responsabilitat davant una situació injusta, que a més, és molt més ampla i que apunta cap a uns nous camins de l'estructura social mallorquina.

M.S.— A la darrera Trobada de Consellers i Regidors Nacionals d'Esquerra de Mallorca i Menorca s'ha tocat el tema de l'Ordenació del Territori, pots donar-nos una idea del que s'ha tractat?

S.S.— En primer lloc hem de dir que el tema està verd per una gran part de gent, de regidors i de consellers. Si que hi ha una consciència davant el problema, hi ha una consciència davant les dificultats jurídiques de l'Ordenació del Territori, davant la gran bubota que representa ordenar un territori tan desordenat com Mallorca i amb tan poca consciència. Perquè també ho hem de dir, no només l'alta burgesia, no només els grans especuladors, sinó també molts capes socials no acaben d'entendre que no convé tenir el territori tan desordenat; hi ha un problema al carrer, el camp, a vora la mar, per tot hi és, i a la vegada, hi ha un problema d'ac-

tuació política. L'actuació política té dos nivells molt diferents un és el nivell de què si la gent ha votat uns polítics, aquests tenen el deure, si estan en el poder, de gestionar bé els interessos del poble, i, si estan a l'oposició, de denunciar les coses que no són correctes, és molt distint el problema de l'Ordenació del Territori, si s'està en el poder o, si s'està a l'oposició. Una part dels interessos populars és si la gent vol fer una reforma a una casa o vol construir-ne una, es tracta que hi hagi un bon pla d'ordenació, i, que no hi hagi unes destrosses de paisatge i que serveixi a aquesta gent. I això, du problemes, perquè, durant molts d'anys, ens hem avest molt malament, es feien grans especulacions, però a canvi d'això, deixaven que tothom tengués mínimament desordenat el territori. Es tracta d'anar prenent unes mesures que tinguin en compte gestionar els interessos del poble, i al mateix temps, ideològicament cal ser clar, iniciar una política contra l'especulació enfrontant-se als cacics, als grups financers importants que han especulat i que pensen especular, no autoritzant segons quines coses, essent, per tant, valents els consistoris.

Ara bé; tenguem en compte que les lleis vigents no són lleis que afavoresquin aquesta possibilitat, hi ha lleis que s'han d'interpretar i, hi ha moltes lleis que són inservibles perquè estan fetes durant uns anys que ja no són els actuals perquè la circumstància política democràtica és nova i, al mateix temps, perquè el territori no té els mateixos problemes avui que fa deu anys, això és evident, hi ha un problema jurídic que es va complicar encara més pel fet de què ens trobem que hi ha serveis jurídics als mateixos ajuntaments, o a nivell de Consell, o a nivell de Ministeri, que pareix que estan en fundó, gairebé sempre, de l'especulació i, no precisament, dels interessos de la majoria i dels interessos de salvaguardar el territori. Conseqüentment, el problema jurídic assuta, molts de regidors, molts de batles, davant la llei estan assustats, els diuen: hi ha una llei que diu tal cosa, i, no sabem per on han de partir quan un secretari d'ajuntament o, quan un especulador hi va amb un advocat o amb un paper. Hi ha una falta de domini de la legislació i de saber frenar, de sa-

ber canviar o impulsar el canvi de certes lleis, i, això requereix seure's a estudiar aquella llei i saber per on partir, i, com a darrera cosa, cal dir que a Mallorca, ara per ara, ens fa falta començar a ordenar el nostre territori, per tant, fa falta un planejament general, no només de cada ajuntament, sinó a nivell de tota l'illa que substituïsquí el Pla Provincial d'Urbanisme dels anys 70 i que ja és inservible completament, es tracta que en base a un planejament integral de Mallorca, aquest planejament s'hagi de complir, de qualsevol manera hi hagi una eina jurídica, una eina tècnica per a abordar tots els problemes de cada poble.

Hi ha tres problemes encadenats: el problema de la consciència popular, el problema jurídic actualment i dels serveis jurídics que existeixen i, el problema de què existeixi un marc general, amb estudis tècnics que, a través de les mancomunitats dels ajuntaments, o, de poders comarcals, que es vagin establint i, a través del Consell, és la línia a seguir perquè això vagi endavant. En aquest moment s'està fent, a nivell de Consell, l'estudi de reconeixement territorial de Balears, es coneix ja una sèrie d'aspectes d'aquest estudi, i es tracta de dur-hi àmpliament totes les coses que es vagin fent. Hem d'anar molt vius, no creem hipòtesis, que no ens surti un nou planejament que afecti tot Mallorca d'una interpretació molt relaxada, com el que ha passat amb el Ribes Piera a Ciutat que hi ha hagut tanta interpretació i tanta cosa que ha arribat a ser un pla que absolutament és inviable. Dependrà de quin model nou es proveeixi perquè Mallorca sigui un lloc només de serveis turístics i extratourístics o un lloc on hi haurà potenciada una agricultura i una indústria; ens juguem molt amb aquest model, o tot serà Ciutat, o hi haurà Ciutat i uns pobles. El problema és molt ample, el tema comarcal, el tema de pobles, el tema de Ciutat, el tema dels sectors econòmics, són temes dins l'ordenació del territori, va tot lligat. Jo tenc el convenciment absolut de què si hi ha un tema que preocupa els grups financers importants, avui per avui, i, que aquests no estan disposats a perdre en absolut ni una ungla a la batalla, és el tema de l'ordenació del territori, perquè per aquí sí que els interessos especuladors es mouen molt. Aleshores, vius i ungles!

M.S.— Per acabar, i passant a coses concretes, que arriben més al poble: què diries a la gent, o què creus que hauria de dir el P.S.M. als ciutadans d'aquesta urbs tan gran, que només tenen ganes de sortir els caps de setmana al camp a la seva caseta, la caseta feta molts de pics d'una manera gens d'acord amb una ordenació del territori així com cal, i llavors, què diries als mallorquins normals del carrer, els mallorquins pobres, que si es volen fer una casa, l'animada de penúries que han de passar en quant als diners que costa, no només de construcció, sinó de traves als ajuntaments i taxes i impostos a tots els organismes i les despeses dels plànols, és a dir, com els podem solucionar aquests problemes?

S.S.— Bé, és un tema molt complicat el que plantejarem perquè apunta no només la consciència de la gent, sinó també ho fa a totes les relacions jurídiques i l'especulació. La primera cosa és que la ciutat l'hem de fer més habitable, això és una cosa de la que pareix que se n'està oblidant una part de la ciutat. Pareix que la Ciutat només es té com a un lloc dormitori per anar a dormir, o a missa, o a una discoteca; però la ciutat ens és igual si està bruta o si està neta. De fet, l'embrutament realitat és aquesta, la destrossa moltes vegades. Per tant, una cosa essencial, que la ciutat ha de ser habitable: hi ha d'haver jardins, il·luc sense circulació per a poder caminar amb tranquil·litat.

La segona cosa és que, fins a quin punt és més interessant tenir una caseta mal feta, sense cap tipus de plànol, que està subjecte a unes il·legalitats i, en conseqüència, que ens poden posar una multa, fins i tot que no té condicions mínimes. Què és més important, una caseta d'aquest tipus, o que a Mallorca hi hagi uns espais naturals que estiguin nets, a la muntanya, vora la mar, per tot. Espais que poden esser de domini públic, propietat del Consell o d'I.C.O.N.A., per exemple. Que estiguin ben arreglats i, fins i tot hi hagi refugi per si plou. Això és un segon interrogant, la utilització col·lectiva de l'espai, perquè l'espai ha de ser col·lectiu. Jo crec que el problema és de discutir-ho molt, d'un canvi de mentalitat, d'anar als béns col·lectius i no als béns individualitzats. Això és el problema fonamental. El tema és llarg i durà molts d'anys; si la gent molt rica es pot fer un gran xalet, la gent que no ho és tant vol fer-se una caseta; es tracta de veure com podem articular un bé comunitari i no els béns individualitzats.

Jo sempre he tingut molta por als papers, a les lleis i tot això, la burocràcia d'una llei, posem el cas, d'un pla d'ordenació, d'una ciutat o d'un poble, això és una cosa que ha de ser en benefici de la majoria. Fins ara potser que hi hagi hagut molta especulació amb el planejament, per exemple que si unes terres més que unes altres, si unes eren de preferent utilització de sòl industrial, o de sòl agrari, o de xalets, hi ha hagut molts d'embutis durant tots aquests anys per a beneficiar sempre els mateixos. Ara en aquest moment del que es tracta és que, al planejament li facem cas, lògicament, però que procurem que sigui al servei de les classes populars i progressives, i això, avui és molt més possible que fa uns quants anys, és evident, almenys avui podem conèixer-ho, parlar-ne, veure-ho. En definitiva jo crec que veure que el planejament és una cosa que ha d'estar al servei de la comunitat, veure el problema d'una ciutat que ha de ser habitable i, al mateix temps, proporcionar espais naturals preservats i nets per a tota la col·lectivitat; això en aquest moment és el que Mallorca bàsicament necessita.

Bartomeu Carró

Elegancia i bon gust

En models exclusius de

Antonio Ponze
Atasi
Bop
Escola
Enrique Caminal

Hil Parade
Margarita Nuez
María Brazzy
Nina Ricci
Portegaz

Pier Carden
Susana
Tanagra
Zebedia...

S'oli
Boutique

Banc de S'oli
Rubi, 12 Ciutat de Mallorca